

LADY IN

ČASOPIS DÁMSKÉHO
INVESTIČNÍHO KLUBU
ČESKÉ SPOŘITELNY
LÉTO 2010

*Život
hledáčkem
kamery*

Naděje pro
globální růst

Klíč
k poznání
Indie

JEDNODUŠE KRÁSNÉ ZUBY

BÍLÉ ZUBY A SVĚŽÍ DECH VE TŘECH KROCÍCH

Swissdent dovede k dokonalosti krásu a zdraví vašich zubů! V každodenní péči dodává Vašemu chrupu vysoký lesk a přirozenou bělost. Současně pečuje o kvalitu skloviny a svěží dech. Swissdent - švýcarská dentální kosmetika vyvinutá zubním lékařem využívá high-tech ingrediencí ve spojení s prvotřídními technologiemi. Výsledkem je zářivý úsměv a zdravý chrup! Nechte se inspirovat trojicí produktů specializovaných na bělostný úsměv. Dvoufázové bělicí pero bez peroxidů; profesionální zubní pasta komplexně pečující o zdravé zuby se zaměřením na redukci pigmentů po kávě, červeném víně či kouření; intenzivní sprej na osvěžení dechu s bělicím účinkem. SIMPLY BEAUTIFUL TEETH.

Nyní můžete tuto kolekci koupit i společně jako sadu se sprejem zdarma.

PROFIMED®

Zakoupíte v ordinacích zubních lékařů, ve vybraných lékárnách a v síti prodejen Profimed: **Česko:** Praha 1, Palladium, nám. Republiky; Praha 2, Ječná 2; Praha 4, Centrum Chodov; Praha 5, OC Nový Smíchov; Brno, Galerie Vaňkova; České Budějovice, Centrum IGY; Hradec Králové, OC Atrium; Liberec, OC Nisa; Plzeň, Veleslavinova 26; Ostrava, Avion Shopping Park; Zlín, Interspar; **Slovensko:** Bratislava, Aupark Shopping center; Bratislava, Avion Shopping Park; Bratislava, Krížna 1; Banská Bystrica, Dolná 7; Košice, Alžbetina 55; e-mail: info@profimed.cz, **e-obchod a více informací na: www.profimed.cz**

Text **Mária Mičoušková**
Fotografie **archiv**

Boty typu balerín se stále drží na špici oblíbenosti. Samy víte proč: znáte snad pohodlnější obutí? Tento model značky Valentino z lakované černé kůže s látkovou mašlí se hodí do kanceláře i na party a rozhodně nebude záležitostí jen jedné sezony. Black is back! Prodává Valentino Roberto Cavalli.

Sandálky s korálkovou aplikací a klínkovým podpatkem Marc by Marc Jacobs reagují na trend kombinování černé s bílou. Výborně budou vypadat k dlouhým volným lněným kalhotám s vysokým pasem stejně jako k balonové sukni. Koupíte v obchodech Beltissimo.

PRO NI

Letní stopa

Základní trendy z přehlídkových mol se kromě oděvních modelů promítají i do doplňků a obuvi. Pojďte se s námi podívat, jak mají podle nejznámějších módních domů a značek vypadat sandálky, balerínky nebo boty na podpatku, které toto léto nesundáte z nohou.

Klasické sandály se toto léto nosí s dlouhými koženými pásky, obtočenými až do poloviny lýtky. Na molech byly nejčastěji k vidění spolu s ultrakrátkými šortkami. Tyto fialové má v letní kolekci značka Diesel.

Běžová barva, která v mnoha pudrových variacích doslova opanovala přehlídky této sezony, se dostala i na boty na vysokém podpatku značky YSL, které zaujmou nevšedními prostřihy. V nabídce Simple Concept Store.

Dalším módním modelem jsou sandálky s plnou patou se zipem a řemínky nad kotníkem. O zajímavou malovanou aplikaci je obohatili v Emporio Armani. I tyto botky seženete v Beltissimu.

Neonové barvy, ověšky a kovový podpatek – to jsou prvky opakující se na všech extravagantních botách z aktuální kolekce Louis Vuitton.

Boty na extravysokém podpatku i v létě doprovází výrazná platforma. V pojetí módní značky Fendi je z průhledného plexiskla, doplněná o silný lycrový pás, který se kolem nohy jednoduše omotá. K objednání jsou na www.neimanmarcus.com.

Hypnotické geometrické vzory se objevují nejen na letních šatech módního domu Givenchy, ale také na odvážných botkách s platformou, vysokým klínkem a nepostradatelným zadním zipem. Prodává Simple Concept Store.

Milé čtenářky,

letošní smutně deštivé jaro nás více než kdy jindy navadilo na čas prázdnin a dovolených. Všichni si přejeme, aby letní dny byly opravdu teplé a slunečné. Doufám, že toto nové, v pořadí již deváté číslo Lady In, časopisu Dámského investičního klubu České spořitelny, vám zmíněný čas ještě zpříjemní.

Těší nás, že jsme si i ve třetím roce trvání klubu zachovali vaši přízeň. Svědčí o ní mimo jiné i velký zájem o odborně-společenská setkání. To poslední, tentokrát určené méně zkušeným či začínajícím investorkám, se uskutečnilo v květnu na pražském Žofíně a členky klubu se zde sešly již po šesté. Své místo si v programu večera získal (a to se konal teprve podruhé) dobročinný bazar zprostředkovaný Nadací České spořitelny. Prodej výrobků chráněných dílen prezentovaných Charitou České republiky vynesl organizaci téměř 16 500 Kč, které byly hned následující den, ve čtvrtek 27. května, poukázány těm v té době nejpotřebnějším – na konto pomoci lidem po povodních Diecézní charity ostravsko-opavské. Členky Dámského investičního klubu tak opět po nějaké době přímo pomohly dobré věci, za což jim patří dík.

A co vám aktuální Lady In přináší? Především zajímavé odborné články. Dozvíte se mimo jiné o rozdílech mezi rozvíjejícími se trhy a těmi již rozvinutými, načerpáte informace o dividendách a dividendových akciích, poznáte novou šéfkou Asociace pro kapitálový trh Janu Michalíkovou a ty zkušenější z vás určitě uvítají článek o finančních derivátech. A to není zdaleka všechno!

Děkujeme vám také za všechny komentáře, přání a nápady. Pro své náměty, postřehy a připomínky můžete stále využívat rubriku Napište nám na stránkách www.investicniklub.cz nebo e-mailovou adresu damsky@investicniklub.cz.

Za celou redakci Lady In vám přejí krásné léto a příjemnou dovolenou.

Romana Vlková

LADY IN, léto 2010

Vydavatel: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, IČ: 45244782

Evidenční číslo: MK ČR E 18177

Šéfredaktorka: Romana Vlková

Editorka: Petra Doležalová

Redakce: Jana Holčáková, Žaneta Pavlů, Jaroslav Kropáček

Spolupracovníci: František Mašek, Mária Mlčoušková, David Navrátil,

Petr Schut, Vladan Krumpal, Pavlína Zelníčková, David Horák

Grafická úprava: Radek Rytina

Foto obálka: Profimedia

Obrazová úprava: Libor Špaček

Produkce a prodej inzerce: Petra Doležalová, Bluewind, dolezalova@bluewind.cz

Tisk: Expodata-Didot

Vychází: čtyřikrát ročně

www.investicniklub.cz

6

Obsah

- 3 PRO NI
Stylová i na nohou
- 6 TVŮRKYNĚ
Jak se rodí šperk – profil talentované výtvarnice Markéty Richterové.
- 8 PORTRÉT
Jak hledá 13. komnaty dokumentaristka Olga Sommerová.
- 12 S KABELKOU DO SVĚTA FINANCÍ
Naděje pro globální růst? Rozvíjející se země.
- 15 PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU
Klára Skálová nejen o práci ve světě luxusních automobilů
- 16 ETIKETA
Ovládněte etiketu a buďte dámou i na zahradní párty.
- 18 MONEY, MONEY, MONEY
Nebojte se finančních derivátů. Další z kapitol úspěšné investorky.
- 22 SVĚT NA DLANI
Svět, který vás navždy změní – krásná a tajemná Indie.
- 27 GURMÁNKA
Ochutnejte Indii v českém prostředí.
- 28 INVESTIČNÍ ENCYKLOPEDIE
Dnešní svět přeje dividendám.
- 30 KLUBOVÝ ZOOM
Dámský investiční klub ovládl Žofín.
- 32 TOP RELAX
Okuste pocit princezny z Orientu uprostřed historické Prahy.
- 35 SEZONNÍ MENU
Zajímavé akce nejen ze světa investic
- 36 KULTURNÍ TIPY
Léto plné zábavy
- 38 ZEPTALI JSME SE
Ředitelka Asociace pro kapitálový trh Jana Michalíková

Krystaly, šupiny a molekuly

Šperky, které stojí za to nosit, nemusejí nutně pocházet jen z dílen nejdražších klenotnických značek. Stejně dobře zaujmete původními díly českých designérů. Jejich výtvořiny podpoří vaši osobnost a prozradí o vás, že máte přehled a před masovou módou dáváte přednost originalitě. Mezi nejvýraznější postavy mladého domácího šperku posledních let patří Markéta Richterová.

Text **Mária Mičoušková**
Fotografie **Michal Šeba, Marek Novotný a archiv**

Náhrdelník Minifigurky je opravdu vytvořen z desítek malých plastových postaviček (2009).

Náušnice Motýlí kukly jsou dalším příkladem autorčiny práce s oblíbeným materiálem perspexem (2008).

Náhrdelník Carbon Pearls je zatím posledním dílem z uhlíkové tkaniny (2010).

Na náramku z kolekce Carbon si Richterová poprvé vyzkoušela možnosti využití uhlíkové tkaniny (2007).

Náramek z kolekce Světlo vznikl z perspexu v roce 2006.

Alfou a omegou tvorby mladé půvabné umělkyně se stalo téma struktur – fascinují ji jak geometrické, tak přírodní. Originálně je přitom přenáší do šperků z klasických materiálů i technologických novinek.

„Šperk jsem si vybrala už v prvním ročníku na uměleckopřmyslové sklářské škole v Železném Brodě. Díky studiu oboru, který se nazýval vzorkařství skleněné bižuterie, jsem si vyzkoušela různé materiály a jejich technologické kombinace. Mohla jsem také tvořit volně práce a bylo jedno, zda jsou to kovové řetězy, nebo skleněné tavené plastiky. S takovou zkušeností jsem se pak rozhodla přihlásit se na VŠUP v Praze, do ateliéru kov a šperk,“ popisuje své začátky designérka.

Studovala tu pod vedením profesora V. K. Nováka a školu dokončila v roce 2006, ještě před nástupem Evy Eislerové jako nové vedoucí ateliéru. Přesto tuto výtvarnici počítá mezi osobnosti, které ji v mnohém ovlivnily. Když se sama pokouší vystihnout podstatu svého stylu, jmenuje přirozenost, světlo, strukturu, geometrii a v neposlední řadě také pohodlnost pro nositele. „Na zakázku tvořím jen výjimečně. Moji klienti a sběratelé mají většinou dost přesnou představu o tom, co chtějí, znají moje kolekce a vybírají si přímo z nich.“ To je silná stránka této slibné autorky. Uvádí kolekce, z nichž každé vévodí

jiný výrazný koncept. Soubor Krystaly navrhla před několika lety z ručně broušeného perspexu a náušnice z této řady jsou dodnes bestsellerem. Opravdu se podobají jednoduchým krystalům a kromě čiré verze existují i v různých barevných mutacích. Barva v nich ale není přítomna ve hmotě, ale jen na jedné „kubistické“ hraně, která ji při průniku světla odráží do celého šperku.

Úspěch slavila také s náramky, které jsou složeny z desítek tyčinek natáčejících se vertikálně podle toho, v jaké poloze držíte ruku. Svým tvarem a skladem tyčinek náramek připomíná školní pokusy s železnými pilinami a magnetem. Hodiny fyziky a chemie evokují také nové náhrdelníky ze stříbra, které vypadají jako nazvětšované zřetěžené molekuly.

Během poslední přehlídky Designblok '09, na níž Markéta Richterová získala Cenu šéfredaktorů za nejlepší počín, představila kolekci Carbon. Do povrchu šperků je implantována metalická tkanina z uhlíkových vláken, která objektům dodává vzhled drahých kovů a zároveň strukturu podobnou kůži živočichů. Technologie výroby je v tomto případě nesmírně náročná, což se samozřejmě odráží i v prodejní ceně. Markéta má ale v portfoliu i ozdoby, které jsou cenově dostupné pro každého (například barevné origami náramky z ohýbaného plastu).

Markéta Richterová

ŠPERKY MARKÉTY RICHTEROVÉ JSOU V PRODEJI V OBCHODECH FUTURISTA UNIVERSUM, KUBISTA, DOX BY QUBUS A HARD-DE-CORE. OBJEDNAT SI JE MŮŽETE I NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH AUTORKY WWW.MARKETARICHTER.NET.

Královna českého dokumentu

Olga Sommerová svůj „titul“ získala nejen za stovku svých dokumentů, ale i za schopnost, s níž dokáže proniknout do nitra svých postav. „Dávám jim samu sebe a to, na co se ptám, mě opravdu zajímá.“ Film je pro ni způsob života. Když se chce něco dozvědět, vznikne další její příběh.

Ani po letech neztratila svou přirozenou divokost, kterou má sama na ženách ráda: „Holka má být živá, nespoutaná, vlčice.“ Vlastnost, kterou podporovala i u své dcery Olgy, talentované režisérky a kameramanky. „Když přinesla dvojku z chování, obdivovala jsem ji, že se nenechala ovládnout.“ Procházíme parkem na Letné, oblíbeným místem nedaleko jejího bytu, kde ráda točí s postavami svých dokumentů. Paprsky odpoledního slunce zdůrazňují mladistvý náboj v jejích očích.

Její krása a inteligence vždy přitahovaly zájem mužů. Dlouho k nim přistupovala s paradigmatem, které převzala od maminky, že muž je „něco víc“. A to i přesto, že maminka byla podle Olgy nesrovnatelně hodnotnějším člověkem než její otec a byla zklamaná z manželství. Sommerová vyrůstala mezi dvěma bratry a od studií hltala literaturu a film mužských autorů, protože tvůrčí ženské osobnosti byly v menšině. V šedesátých letech přišla doba volnosti, uvolnění svobody a hippie, které podlehl, přesto nepřestala k mužům vzhlížet. „Vždycky jsem chtěla toho svého prince na bílém koni.“ Muži jejího života byli silné osobnosti a umělci. Ještě na škole si vzala skladatele Vladimíra Sommera, se kterým měla syna

Jakuba. „Bohužel jsem byla nastavena k obdivu ... ach ten muž, to je něco...“, a pak jsem, zklamaná, spadla z mnohem větší výšky. Kdybych se na ně dívala jako na obyčejné lidské bytosti na stejné úrovni, tak by ten pád nemusel být tak hluboký a drsný,“ vzpomíná dnes již s lehkostí na svá mladá léta.

MUŽI JSOU Z MARSU, ŽENY Z VENUŠE

V pětatřiceti letech objevila sílu ženského přátelství. „Pochopila jsem, že existuje svět žen, který je jiný než svět mužů. Objevila jsem krásný prostor pro přátelskou lásku mezi ženami a to mě dovedlo k tomu, že jsem začala nacházet sama sebe, svou identitu.“ Postupně těch dobrých, nezávistivých, nepodrazáckých přítelkyň měla kolem sebe tolik, že se rozhodla podělit se se svou zkušeností filmy Přítelkyně a O čem sní ženy. Napsala čtyři knihy, které se staly návodem na vzpouru proti zakořeněným tradicím patriarchy. O tom, jak byly silné, vypovídají i dopisy čtenářek Olze, kterým svými příběhy pomohla k odhodlání osvobodit se a opustit muže tyrana. Takhle tvůrčí bouře nastala v době, kdy si mnoho žen začalo uvědomovat svou neuctivou a poniženou životní situaci danou

Park na Letné je
oblíbeným místem
nedaleko jejího
bytu, kde ráda točí
s postavami svých
dokumentů.

**Dokumentarista
může konstruovat
a manipulovat, aby
vyjádřil svou pravdu,
ale nesmí lhát.**

patriarchátem. „V devadesátých letech byl feminismus u nás zesměšňován a feministka bylo sprosté slovo. Přestože společnost už žila ve svobodě a demokracii, neměla zdaleka na to, kam dospěla západní společnost se čtyřicetiletým náskokem. Hrozně mi vadilo, když se o snahách feministek mluvilo ve smyslu, co vůbec chtějí, vždyť jsme všichni lidé.“ Nejsme všichni lidé, jsme muži a ženy, jiné živočišné druhy. Každý máme svou historii, odlišné hodnoty, jiné společenské postavení. Žena, která si chce uhájit profesi na vysoké úrovni a zároveň mít děti, musí díky nastavení společnosti vyvinout nadlidské úsilí, aby se obhájila. Jako matka, hospodyně, profesionálka..., což patriarchální společnost ignorovala. Matky, které chtěly uspět v profesi, si stále kladly otázku, co zanedbávají víc – zda rodinu, či povolání. Jejich rozpolcenost a nespokojenost vytvářela konfliktní situace a manželství se často rozpadala. Současní mladí muži byli společenským tlakem přinuceni být šťastní – začali brát děti jako zdroj potěšení a rodinu jako společný úkol.“

A to byl i případ druhého manželství s Janem Špátou, slavným dokumentaristou, s nímž Olga společně tvořila. „Měli jsme krásný vztah v osobní rovině. Jenže ideologie, kterou jsem veřejně hlásala, byla kamenem úrazu. Myslel si, že když kritizuju muže, kritizuju jeho. Jenže mně šlo jen o to, aby se žena konečně dostala na úroveň, která jí náleží. Dalo by se říct, že náš vztah byl obětí přechodu od patriarchátu z bolševismu do období po revoluci, kdy jsem si říkala, že chci být svobodný člověk na všech frontách – v rodině, profesi i ve veřejném životě. Stejně, jako se nedokonale proměnil bolševismus v demokracii, se nedokonale proměňovaly vztahy mezi muži a ženami. A ten náš se dostal právě do období tohoto zlomu.“ „Své manželství bych mohla zachránit, jedině kdybych opustila své přesvědčení, a zradila tak sama sebe.“ Jenže to její silná osobnost nedovolila. Přesto však nikdy nepřestala Honzu milovat a v době, kdy ho jeho obrovská tvůrčí zodpovědnost přivedla na nemocniční lůžko, si oba uvědomili, jak je jejich vztah velký a věčný. Chtěli se znovu vzít, jenže už to nestihli...

V otcových šlépějích dnes jde dcera Olga Špátová, s níž má Olga Sommerová nejenom krásný vztah jako matka s dcerou – ten přerostl i v pracovní

souhru. „Jsem ráda, že jsem si ji ‚vyrobila‘, jako si za starých časů venkované ‚vyráběli‘ děti, aby jim pak mohli předat statek a ony se o ně postaraly. Já si tak ‚vyrobila‘ Olgu (což jsem tehdy samozřejmě nevěděla), aby mi nahradila manžela, když umřel. Získala jsem v ní skvělou kameramanku a pokračovala s ní v rozhovorech o filmu, které jsem vedla s jejím otcem. Dostala se na úroveň mé partnerky, i když jsem to původně tak nezamyšlela. Olga má výjimečné dokumentární citění i vidění, jsem přesvědčená, že ho získala geneticky. Navíc je úžasně cituplná, takže zatímco já jsem celý život točila o lásce a teď jsem trochu zchladla, ona mi dodává do filmu téma lásky tak, jak sama přistupuje k lidem i k filmu – s velkým srdcem.“ Také u syna Jakuba se tvůrčí geny projevíly: natočil pro Olgu kameramansky krásné filmy.

HODNÝ ČLOVĚK

Společným znakem lidí, kteří Olgu Sommerovou zaujali natolik, že se o nich rozhodla točit dokument, je ohromný vnitřní motor; jež mají od narození a který je žene kupředu. „O něco usilují, snaží se překročit sami sebe a leží jim na srdci i společenský zájem. Točila jsem ale také o obyčejných lidech, jako třeba o matce jedenadvaceti dětí, která, ač je jen vyučená, má velký duchovní přesah.“ Za největší hodnotu však považuje, když je její filmový hrdina anebo přítel či přítelkyně hodný člověk. „A je jedno, jestli je to Anička z hájenky v Třeboni nebo Václav Havel. Musí to být hodný, nefalešný, autentický člověk, se kterým je mi dobře.“ V centru jejího zájmu a obdivu dnes leží matky, které zároveň vynikají ve své profesi. „Jejich život je rozporuplný a také dramatický, protože každá žena, která touží vyslovit se ke světu skrze svou profesi, je stále ve vnitřním dilematu, že ochuzuje buď práci, nebo děti. Oproti nám muži toto dilema neprožívali. Je známá věc, že ti, kteří měli první rodinu a věnovali se kariéře, o svých dětech moc nevěděli. Možná i proto se rozvedli, zamilovali se do mladé ženy a měli s ní druhou rodinu. Kolem padesátky si najednou uvědomili, že mají dítě, zajímavého tvora, a došlo jim, o co všechno poprvé přišli.“

OTEVÍRÁM UCHO A DUŠI

Olga Sommerová tvrdí, že své hrdiny miluje, získá

si je upřímností. „Chci, aby moji hrdinové byli také upřímní, a tím autentičtí. Film budu jako drama, které se tvoří za pochodu a ve střizně, na rozdíl od hraného filmu.“

O českém dokumentu říká, že se pomalu posouvá ke světovému. „Přechází k metodě přemýšlení, konstrukcí, kdy dokumentarista přináší vlastní podněty. Ubírá se ke sběrné metodě natáčením v čase, ve kterém se situace autenticky odehrávají. Dokument se proměnil i díky tomu, že už netočíme na filmový pás, ale na nekonečné množství digitálního videa, což je pro dokumentaristu nedocenitelná hodnota. Můžeme tak jít k větší autenticitě a možností zachytit věci, které dříve byly nepředstavitelné.“

Ani práce se sebelepší technikou se ale bez určitých schopností dokumentaristy neobejde. Jaké vlastnosti musí mít dobrý tvůrce? „V první řadě to musí být čestný člověk. Hrdina dokumentu může být snadno zneužitelný. Druhá věc, nesmí toužit po slávě a penězích, protože je až na výjimky nebude nikdy mít. Za třetí, svou profesi musí opravdu milovat a musí cítit své hrdiny. Dokumentarista může konstruovat a manipulovat, aby vyjádřil svou pravdu, ale nesmí lhát. Jak řekl klasik dokumentu John Grierson – dokumentární film musí sloužit humanitě a demokracii.“

Svět žen, který si před lety tolik zamilovala a který se stal její inspirací, prezentuje Olga Sommerová v oblasti dokumentu, kde ženy obecně začaly díky své větší schopnosti empatie vynikat. „Celý život jsem sledovala filmy a četla knihy od mužů; teď doháním a čtu literaturu žen a ráda se dívám na jejich filmovou tvorbu. Umělecké vyjádření žen přináší nový pohled, jinou existenciální zkušenost, která nám po celá staletí tak chyběla. Tím, že vstoupily do prostoru velkého umění, přináší nový pohled na ženskou duši, která byla mužským pohledem nepochopena a zmanipulována.“

LÁSKYPLNÉ MANTINELY

Olga Sommerová byla přísnější, ale milující matkou. „Hodně rodičů si neuvědomuje, jak dětem věčným rozmazlováním škodí. Dlouho jsem měla na lednici indické přísloví: ‚Leží-li ti na srdci blaho tvých dětí, nech je zakusit trochu hladu a zimy.‘ Mé děti

„Lidé se mi otevřou, protože v nich vzbuzuju důvěru. To mi daly sudičky jako dar.“

měly přísnější výchovu, která vycházela od mého manžela, a já jsem pochopila, že je to lepší vklad než rozmazlování a opičí láska. Dítě potřebuje mít mantinely, hranici, protože tehdy se cítí bezpečně. Ví, že je tu dospělý, který určuje meze a který ho vždycky zachrání. A když mantinely nejsou vymezeny, dítě ztrácí pevný bod, důvěru, je zoufalé.“ Když točila dokument Drž rytmus, stala se svědkem, jak devadesát pubertáků secvičilo během roku a půl velké taneční představení na hudbu Bohuslava Martinů. „A to díky jediné osobnosti, kterou byla choreografka Eva Blažičková, ředitelka Duncan centra. Proměna dětí byla přímo viditelná. Eva jim určila jasné hranice, něco, co nezažily ani doma, ani ve škole. Doma jsou rozmazlovány a ve škole jsou učitelé slabí a bezmocní, protože neriskují stížnosti rodičů.“

A najednou přijde jedna výrazná žena, která řekne: ‚Nechceš pracovat? Já tě tu nepotřebuju, běž domů.‘ Některé děti to nevydržely a odešly, ale ostatním, s vidinou dvou velkých představení v Kongresovém centru, to nakonec imponovalo. Všichni víme, jak po letech s láskou vzpomínáme na přísného učitele... Vždycky se mi vybaví Igor Hnízdo z Obecné školy s pravitkem v holičce,“ směje se.

CO PŘÁVĚ TVOŘÍ...

V současné době Olga Sommerová točí film o Věře Čáslavské. Životní příběh nejslavnější české gymnastky sleduje s jeho úspěchy i pády. „Věra poznala vrcholky slávy, následoval hluboký pád během normalizace, kdy byla dvacet let mimo svou profesi, protože neodvolala podpis pod manifestem Dva tisíce

slov. Výšiny i propasti jejího života jsou mimořádně závatné.“

Také na ni čeká nedokončený film s pracovním názvem Popelka, který před dvěma lety roztočila se spisovatelkou Alexandrou Berkovou. Půl roku poté Saša nečekaně zemřela, což byl pro Olgu šok. „Kdysi jsme se s pěti ženami zavřely na mé chalupě a Saša, naše guru, nás vedla k tomu, abychom mluvily a přemýšlely o svém životě, o rodičích, vztazích, o sobě.“ Ke střihání materiálu se režisérka podle svých slov zatím ještě nedostala. „Když Saša zemřela, byla to pro mě tragédie. Pak jsem si ale řekla, že ten film musím dokončit už jako její počtu. Saša byla prvním člověkem, který ve mně probudil zájem o feminismus, a dala mi impulz k tomu, abych se začala angažovat za spravedlivé postavení žen v české společnosti.“

Co si myslí *Olga Sommerová*

... o ženách a dámských klubech

Líbí se mi moc. Ženy se chtějí více dozvědět než muži, kteří se často orientují jen na svou kariéru. Když jdete na přednášku, na představení, na besedu nebo třeba na Univerzitu třetího věku, všude vidíte devadesát procent žen.

Muž je v životě, pokud nemá koníčky, zahlcen svou kariérou, zatímco většina žen na sebe nemá tolik času. Ve vyšším věku to pak chce dohnat, ještě se něco dozvědět! Pro mne je žena nositelkou duchovních hodnot. Všechno, co dělají pro to, aby překračovaly ‚lajny‘ dané patriarchátem, ve mně utvrzuje přesvědčení, že žena je nejdokonalější bytost na této planetě.

Ženy jsou skvělé z mnoha důvodů, zkrátka je to lepší polovina lidstva. Žena žije autenticky, její srdce je magnetická střelka, kompas. Tím, že se muži zahltí kariérou, touhou po moci a penězích, se jejich lidskost vyprázdňuje. Proto má žena mnohem větší schopnost růstu: když už děti vylítnou z hnízda, chce růst dál.

... o politice

Zákony se proměnily, především díky našemu vstupu do Evropské unie. Jsou to papírové zákony, nikoli uskutečňované. Ale na papíře dodnes není psáno, že ve vrcholné politice musí být alespoň třicet procent žen. Vždycky jsem byla přesvědčená, že by muži

v politice rádi přijali ženy mezi sebe. Dnes si to už nemyslím, protože vidím, jak nechtějí být rušeni, když si hrají na svém mafiánském písečku a podporují jeden druhého. Velké strany, které proti sobě bojují, se nakonec vždycky podrží. ‚My jsme chlapi a my se na tom golfu nebo v baru domluvíme.‘ Rozdělí si svou kořist. Žena se tam nehodí, nemá čas s nimi domlouvat kšefty. Ženy jsou racionální, pracovité, jde jim o budoucnost, protože ta je reprezentována jejich dětmi. My samozřejmě nevíme, jak by vypadala politická scéna, kdyby v ní bylo třicet, padesát procent žen, protože jsme to nikdy nezažili.

... o investicích

Vždycky jsem investovala do života – když jsem měla peníze, proměňovala jsem je v zážitky. Že můžu cestovat, něco vidět, někomu pomoci. Ženy by se ale o peníze měly zajímat, trvat na tom, aby měly stejný plat jako muži na stejné pozici. Měly by investovat, starat se o to, aby jim nezůstaly oči pro pláč, když stráví deset let péčí o děti, manžel je pak opustí s mladíci a jim zůstane prázdné konto. Měly by ve finančních věcech bojovat za sebe, nejen za rodinu. Ženy jsou chudší částí lidstva, vlastní jen pět procent celosvětového majetku. A protože peníze znamenají moc, byt jen malou, někomu pomoci, udělat něco pro sebe, měly by se o ně starat naprosto bezostyšně a tvrdě.

BRICKety *globální ekonomiky*

Text **David Navrátil**,
hlavní ekonom České spořitelny
Fotografie **Allphoto**

V současné recesi se často volá po nějakém „tahounovi“ růstu, který dostane ekonomiku z globální recese. Již několik let slýcháme informace o zadlužování domácností a o bublině na nemovitostním trhu. Pesimisté navíc tvrdí, že žádný zdroj ekonomického růstu nyní nevidí, a proto globální ekonomika vstupuje do fáze dlouhé stagnace japonského stříhu.

Přesnou odpověď na výše položenou otázku zatím neznám. Nevím, co konkrétně přinese ekonomický růst. Nicméně se neřadím do tábora pesimistů. Myslím si totiž, že růst opět nastolí to, co známý ekonom John M. Keynes označil jako „human spirit“ – lidský duch. Tedy pud, který lidstvo žene neustále kupředu. Ten byl, je a bude jedinou hybnou silou. Statistickí před námi tuto veličinu schovávají pod pojem produktivita. Nicméně lidé často potřebují konkrétně pojmenovat zdroje růstu, aby v něj opět uvěřili. Vzpomeňme na dnes již legendární slova ředitele amerického patentového úřadu Charlese H. Duella, který v roce 1899, kdy Amerika a Evropa ještě nebyly spojeny telegraficky, prohlásil: „Všechno, co mohlo být vynalezeno, už vynalezeno bylo.“

ROZVÍJÍCÍ SE ZEMĚ – NADĚJE PRO GLOBÁLNÍ RŮST

Druhá přirozená otázka zní: Kde se ekonomický růst bude realizovat? A zde si již dovoluji být konkrétnější. Ekonomové mají po vzoru jiných věd tendenci kategorizovat, a proto se také snaží rozřazovat trhy podle jejich výkonnosti na rozvinuté (developed economies nebo developed markets) a rozvíjející se (emerging economies nebo emerging markets). V posledních letech se však ukazuje, že toto rozlišení není zcela přesné. Rozvíjející se ekonomiky jsou ty, které rostou velmi svižným tempem, zatímco rozvinuté postupně své tempo růstu snižují. Jinými slovy – neustále se rozevírají nůžky mezi oběma bloky. Od roku 1990 rostla světová ekonomika

ročně v průměru o 3 až 3,5 procenta. Vyspělé trhy přitom vzrůstaly o 2 až 2,5 procenta. Rozvíjející se ekonomiky rostly dvojnásobným tempem, tj. o 4,5 až 5 procent. V současné globální recesi pokles postihl rozvinuté trhy, které klesly v průměru o 3 procenta. Ty rozvíjející se však pouze ubraly na svém tempu růstu, ale stále stoupaly zhruba o 2,5 procenta.

Pokud bychom tedy měli odpovědět na otázku, kde se bude realizovat globální růst, mohli bychom prstem ukázat právě na rozvíjející se ekonomiky. Podle odhadů Mezinárodního měnového fondu (MMF) poroste světová ekonomika v následujících pěti letech o 4,5 procenta. Vždyť od roku 1990 rostla v průměru o 3 až 3,5 procenta – a to v období ekonomické prosperity, kdy nás nepostihla žádná vážnější recese. Jak může MMF odhadovat vyšší ekonomický růst v této pětiletce? Důvodem je očekávané další urychlení rozmachu rozvíjejících se ekonomik, které podle MMF porostou v průměru o 6,5 až 7 procent. Škarohlídi by mohli argumentovat, že jejich podíl na světové ekonomice je malý. Snad ano, ale na začátku devadesátých let, kdy činil osmnáct procent. V roce 2015 tvoří téměř čtyřicet procent.

A co znamená zkratka v názvu článku? Klíčovými ekonomikami rozvíjejících se trhů jsou čtyři země: Brazílie, Rusko, Indie a Čína, tedy BRIC. V nich se vytváří polovina produkce zmíněných ekonomik a největší podíl s necelými devíti procenty má Čína. Právě ta je synonymem pro rozvíjející se ekonomiky, pro jejich rychlý, dravý růst. Odkud se bere a má nějaké srovnání v naší minulosti?

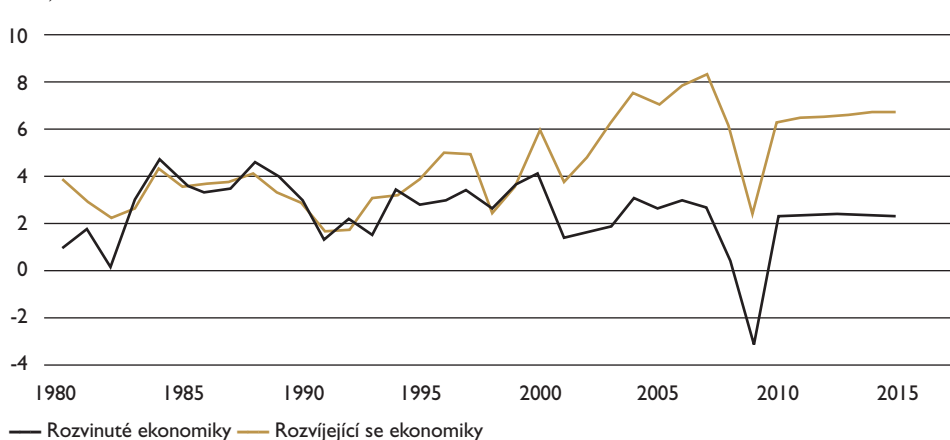
ČÍNA ZRCADLEM USA

Má a jsou jimi Spojené státy. Na přelomu 19. a 20. století se pozvolna staly výrobní dílnou do té doby ekonomického vůdce, Evropy. Postupný přesun výroby a masivní investice do infrastruktury posílily USA natolik, že se po první světové válce Evropa divila, jaký rival jí za Atlantikem dospěl. Podobnost mezi dnešní Čínou a tehdejšími USA spočívá ve struktuře růstu, případně i v ekonomických cyklech. K rozmachu USA významně přispěly investice do infrastruktury, jež v té době představovaly především ty do železnice. Mohlo by se zdát, že takto důležitá investice je i nejvíce výdělečná. Opak je pravdou. Byla sice zdrojem ekonomického rozvoje, ale i bublin, které nakonec způsobily, že výsledná investice do jejich akcií měla nižší výkonnost než investice do celkového akciového indexu. Z tohoto plynou dvě ponaučení. Investice do sektorů, odvětví, která jsou klíčová pro ekonomiku, nejsou vždy zaručeně těmi nejlepšími. A druhé – rychle se rozvíjející ekonomika se může přehřívát, což je normální. Stejně tak normální je vznik i splasknutí bublin, které mohou vyvolat dojem, že ekonomický růst musí nadobro skončit.

Právě taková je současná situace v Číně. Její ekonomika je podezřívána z několika bublin, především investičních, spojených s výstavbou komerčních projektů.

Během své osobní návštěvy Číny jsem byl poučen, že je zemí zaslíbenou pro projektanty – a čím odvážnější dílo, tím lépe. Jedinou podmínkou je

Rozevírající se nůžky mezi vyspělým a rozvíjejícím se světem

Zdroj: Mezinárodní měnový fond

Klíčovými ekonomikami rozvíjejících se trhů jsou čtyři země: Brazílie, Rusko, Indie a Čína, tedy BRIC. V nich se vytváří polovina produkce zmíněných ekonomik.

Ekonomický růst nelze dlouhodobě zakládat na investicích: trh začne rychle plodit ty neproduktivní, jež se odrazí v růstu špatných úvěrů bank, které tyto investice profinancovaly. A to je podhoubím pro vznik bankovní krize. Jedinou možností je pak spolehnout se na domácí spotřebu.

rychlost výstavby, takže projektanti musejí vymýšlet stavebnice, které lze rychle postavit.

Je logické, že dlouhodobý ekonomický růst nelze založit jen na investicích, ale především na spotřebě. Z pohledu Číny byla jasným cílem spotřeba v zahraničí. Čína tak postavila svůj ekonomický růst především na odbytu v zemích západní Evropy a USA. Tento model však rozhodně není udržitelný. Už jen proto, jak jsme si na začátku ukázali, že růst těchto destinací čínského exportu se bude postupně snižovat.

To dokresluje i struktura ekonomického růstu Číny. Za posledních pět let vzrostla tamní ekonomika reálně o dvě třetiny, což znamená roční průměrný nárůst téměř jedenáct procent. Nominálně (tj. reálně plus změna cen) se pak zvýšila o osmdesát pět procent. Rozdíl mezi reálným a nominálním růstem prozrazuje velký problém inflace, která dosahuje v průměru pěti procent, což nevytváří nijak dramaticky. Způsobuje však, že jeden zažitý fakt je mýtem a že inflace postavená na jiných základech by Číně prospěla.

PROBLÉM I PŘÍLEŽITOST ČÍNSKÉ EKONOMIKY

Hrubý domácí produkt (HDP) je součtem domácí spotřeby, investic, vládních výdajů a čistých exportů, což je rozdíl mezi vývozy a dovozy. Zažitou představou je, že motorem růstu Číny jsou vývozy. A skutečně, vývozy se za posledních pět let (nominálně) zvýšily o sto procent. To je pochopitelné

i bez znalosti této statistiky. Čínskými výrobky jsme obklopeni a v supermarketech si můžeme vedle čínských triček a bot koupit třeba i zmrzlého čínského králíka. Problém je však v tom, že tento růst je vysoce energeticky a materiálově náročný a jeho značně proexportní výroba je velmi náročná i na dovozy. To tlačí nákladovou inflaci nahoru. Proto se za posledních pět let zvýšily i dovozy, a to o osmdesát procent. Statistiky prozradí, že zatímco ekonomika rostla nominálně za posledních pět let o šestnáct procent, čisté vývozy přispěly k tomuto růstu pouhými patnácti procenty. A to vynechávám loňský rok, kdy dokonce z ekonomického růstu Číny ubíraly. Čisté vývozy přispěly k průměrnému růstu šestnácti procent dvěma procentními body. Proto je mýtem tvrdit, že čínský ekonomický růst je založen na vývozech – neboť tyto vývozy na sebe vážou dovozy.

Co tedy táhlo ekonomický růst? Investice a vládní výdaje šedesáti procenty, spotřeba domácností asi třiceti procenty. A zde narážíme na problém a současně příležitost čínské ekonomiky (znalec čínštiny by řekl, že v tom spočívá krize čínské ekonomiky, a použil by oba čínské znaky pro krizi, kde první znamená ohrožení a druhý příležitost). Pouze třicet procent jejího růstu je tvořeno domácí spotřebou a podíl spotřeby na HDP tvoří zhruba třetinu. Pro srovnání: ve Spojených státech je to šedesát pět procent. Je tedy jasné, že ve světě, kde rozvinuté ekonomiky budou procházet fází nízkého ekonomického růstu, nebudou vlastní vývozy Číně

stačit pro udržení vysokého tempa. Ekonomický růst nelze dlouhodobě zakládat na investicích, protože trh začne rychle plodit ty neproduktivní, jež se odrazí v růstu špatných úvěrů bank, které tyto investice profinancovaly. A to je podhoubím pro vznik bankovní krize. Jedinou možností je pak spolehnout se na domácí spotřebu.

Nejde o nijak překvapující zjištění. Svůj dlouhodobý problém si uvědomují i čínské autority, které již před pár lety vyhlásily ekonomický program, jenž by měl v cíli snížit závislost Číny na zahraničí – a to jak z pohledu dovozů (snížení energetické dovozní náročnosti), tak z hlediska vývozu – a posílit domácí spotřebu. Motorem růstu domácí spotřeby je samozřejmě tlak na růst mezd (a tedy i na růst mzdové inflace) a tlak na snížení úspor. České mzdy jsou ve srovnání s Německem třetinové, čínské desetinové. Čínská ekonomika má zároveň vysokou míru úspor, podobně jako další rozvíjející se ekonomiky, tedy nad třicet procent. Rozvinuté ekonomiky mají míru úspor pod dvacet procent. Podpora růstu čínských domácností je navíc strategií, která se vyplatí nejen Číně. Ta získá dlouhodobý zdroj ekonomického růstu, ale zkrátka nepřijde ani vyspělý svět. Rostoucí náklady na práci v Číně začnou otáčet vývoj cenové konkurenceschopnosti. Pokud porostou mzdy, začne klesat jejich konkurenční výhoda, což podpoří vývozy vyspělých ekonomik. Tedy těch, které potřebují zvýšit své vývozy pro nastartování ekonomického růstu.

Peníze jsou prostředek, nikoli cíl

Text Petr Jansa Fotografie Petra Doležalová

Své první Volvo potkala současně se svým budoucím manželem, kterému s nadsázkou stálo „doma v obýváku“. Dnes už si **Klára Skálová**, Fleet Manager – Volvo Auto Czech, pamatuje pouze to, že bylo patřičně hranaté a červené. Od té doby urazila v automobilovém světě notný kus cesty. Pracovní dobu tráví obklopena luxusními auty, ve volném čase dobíjí baterky s manželem a dětmi. O českých řidičích si myslí, že jsou bezohlední, dokazují si za volantem svoji převahu a vybíjejí si tak potlačované emoce...

Pohybujete se ve světě, kde mají peníze svoji roli. Jak je tomu u vás? A co vám říkají investice, burza, akcie?

Peníze jsou samozřejmě určitou motivací, ale ne jako hmotná věc nebo pro hromadění majetku. Umožňují mi posouvat se stále vpřed, a to mám ráda. Jsou pro mne prostředkem, nikoli cílem. Co se týče investic, upřednostňuji investice do pozemků či nemovitostí. Pustila jsem se také poněkud divoce bez znalostí oboru na trh s akciemi. Nakupuji a prodávám akcie přes jednu burzovní společnost pomocí internetu. Bohužel částky, s nimiž pracuji, jsou opravdu zanedbatelné, takže výsledný efekt není nijak ohromující (ať už v pozitivním či negativním smyslu – našťěstí). Ale musím uznat, že je to velký adrenalin a rozhodně mě to baví. Ale mou největší investicí jsou samozřejmě děti, kam stále vkládáte a vkládáte a jenom se těšíte, až se vám tato největší investice zhodnotí.

Máte na starosti prodej aut těm, jejichž prací je péče o vozový park malých i velkých podniků. Jak mne přesvědčíte, že mám právě od vás pro svoji společnost koupit auta?

Je to všude asi podobné. Nejprve musím vědět, co chcete a kolik na to máte peněz. Svou roli pak hraje požadovaný typ vozidla, výbava, ale dnes se hledí také na úroveň bezpečnosti a ekologie, což jsou našťěstí i naše priority. Už existují firmy, které se prezentují tím, že používají vozidla pouze s emisemi do určité úrovně. To jsou základní informace, které musím mít k dispozici. Dále se budeme bavit o tom, na jaké pozice a pro koho jsou auta určena, pokud

se jedná o manažerská vozidla, pak hraje roli i to, zda jsou to čistě služební auta, nebo budou určena i k soukromému použití, zda jsou ve firmě povoleny vozy kombi, nebo musí jít jen o reprezentativnější limuzíny, a tak dále.

Bez ohledu na aktuální trendy, jakým je v současné době například důraz na ekologii, je rozhodující ekonomika provozu. Lze nějak vyjádřit poměr mezi ekonomickou stránkou a ostatními požadavky?

Záleží na společnosti samotné. Jsou takové, které se dívají pouze na peníze a ekonomiku, což jsou především ty korporátní – mají stanovenou centrální politiku nákupu vozidel. Pak jsou jiné, které zvažují kombinaci ekonomiky a dnes řekněme ekologie a dalších aspektů. A nakonec jsou společnosti, které si vybírají auto takové, jaké chtějí, a nic dalšího neřeší. Ale těch je stále méně. V současné době se ale projevuje to, že jsou brány v potaz nejen vstupní hodnota, ale i následné výdaje, tedy celkové náklady na provoz vozidla. Některé automobilky lákají zákazníky na atraktivní nízkou pořizovací cenu, ale těm, kteří si takové auto pořídí, nedojde, že by mohli mít vůz s nižší spotřebou nebo s více bezpečnostními prvky, které snižují rizika nehod, což s sebou nese další úspory.

Kolik lidí promítne zkušenosti se služebním autem do rozhodování o značce vozu pro rodinu?

Bezesporu to má vliv, protože platí, že dokud člověka do auta neposadíte, pak ho o jeho koupi

nepřesvědčíte. Velmi často se stává, že si auto oblíbí manželky, které navíc vidí řadu bezpečnostních prvků a kladou na ně důraz, protože často vozí své děti. Pak chtějí pro ně i pro sebe minimálně stejnou bezpečnost, jakou má manžel ve služebním autě. Bývá to více rodinná záležitost a záleží na tom, zda se ostatní rodinní příslušníci dostanou ke svezení takovým vozem.

Práce v automobilovém světě plném mužů je hodně časově i psychicky náročná. Jak dobíjíte baterky?

O víkendů je to určitě sport, protože s dětmi jezdíme na chalupu, kde můj aktivitou hýřící manžel neustále vymýšlí nějaký program. Jezdíme na kolech, chodíme na výlety, plavat, bruslit, v zimě lyžovat... Už od mládí, kdy jsem aktivně sportovala, potřebuji nějaký způsob vybití. Mou druhou slabostí je architektura a design, takže když je ošklivo, zavřu se s knížkou v ruce, čtu si, maluji si a navrhuji si sama interiéry.

„Mou největší investicí jsou samozřejmě děti, kam stále vkládáte a vkládáte a jenom se těšíte, až se vám tato největší investice zhodnotí.“

Klasické letní šaty doplněné kloboukem se hodí na odpolední a podvečerní párty. Zrovna tak v nich můžete vyrazit do divadla nebo na obchodní oběd či večeři. Elegantní model značky John Charles.

S noblesou *i na zahradě*

Přichází čas letních recepcí, koktejlů i oblíbených zahradních párty. Atmosféra společenských akcí je podbarvená létem, přesto však ani odsud nemizí etiketa. Naše druhé pokračování malého průvodce vás provede známými i méně obvyklými pravidly večírků, trendy letošního léta a připomene, že galantní scénky a jemné projevy úcty známé z filmů Oldřicha Nového zdaleka nepatří do šuplíku zapomnění. Ať už jste hostitelkami vy, nebo jste obdržely pozvánku.

Text **Martina Dobnerová** Fotografie **archiv**

Právě s ní splňujete zásadní podmínku účasti. Nejen v létě totiž platí: na každou společenskou akci chodíme pouze s pozvánkou nebo na základě osobního pozvání. Obvykle na ní bývá vyznačena délka trvání, hlavně v případech recepcí konaných v odpoledních hodinách. Takže si svůj odchod můžete snadno naplánovat. Naopak večerní recepce se někdy může protáhnout, pořadající by měl proto zvážít délku trvání akce, aby hosté nebyli zbytečně zdržováni.

VÍTEJTE A NECHTE SE UVÍTAT

Na oficiálních a významnějších recepcích bývá zvykem náležitě vítání hostů. Způsobů je více, ale nejčastěji se hosté zdraví buď jednotlivě při vstupu, nebo po shromáždění v sále krátkým uvítacím projevem, většinou zakončeným přípitkem. Přivítání se může

ujmout i několik osob současně: ředitel firmy s manželkou, jeho zástupce s chotí nebo třeba oba páry dohromady. Projev však pronáší pouze nejvyšší přítomný představitel firmy.

Občerstvení na recepci bývá obvykle jednodušší. Většinou se podávají jen malé kanapky či obložené minichlebičky, které mezi hosty roznášejí číšníci. Jsou-li připraveny bufetové stoly, pak se servírují i teplé pokrmy, jejich nabídka však bývá omezena.

KOKTEJLY A ZAHRADNÍ PÁRTY

Jinou variantou recepce je koktejl. Má komornější význam i rozsah a můžete na něj přijít kdykoli po hodině zahájení a odejít i dlouho před plánovaným koncem. Občerstvení téměř vždy roznášejí číšníci na podnosech. Většinou nabízejí drobné chuťovky

opatřené párátkem a různé druhy nealkoholických i alkoholických nápojů. Číšník by měl nabízet také malý ubrousek k uchopení sklenice. Obecně lze tvrdit, že k navazování společenských kontaktů je koktejl vhodnější než větší recepce či raut.

Zahradní párty představuje období koktejlů nebo rautu, jen se pořádá v přírodě. Taková párty ovšem přináší riziko změny počasí, a proto je vhodné mít pro jistotu připraven i sál nebo velké zahradní stany, kam lze akci přesunout. Hlavní teplé jídlo může místo tradiční šunky od kosti a podobně nahradit atraktivní pečeně, například jehně nebo sele.

JAK SE NA PÁRTY CHOVAT? PŘEDEVŠÍM SLUŠNĚ.

Znalost etikety je v určitých situacích nezbytná i užitečná. Ten, kdo se chová vybraně, získá si respekt

V krátkých společenských šatech bez ramínek (John Charles), s rafinovaně propracovaným topem, doplněných lehkým šálem a ozdobou do vlasů ze stejného materiálu, vyniknete na jakékoli letní společenské akci, ale i na svatbě. Totéž platí pro bílo-květované šaty stejného návrháře a fialové šaty od studia Linea Raffaelli.

a účtu svého okolí. Pokud si však s pravidly etikety přece jen nejste jisté v kramflecích, nezoufejte. Obecně totiž platí, že chováte-li se ve společnosti zdvořile a slušně, okolí vám rádo odpustí nějaký ten malý prohřešek proti zásadám společenského chování. Nejdůležitější vlastností člověka, který se pohybuje ve společnosti jiných lidí, je takt a empatie.

Naopak, pokud se protřelý účastník společenských akcí projevuje jako arogantní povýšenec zesměšňující ostatní, dá si každý dobrý pozor; aby ho na svoji akci víckrát nepozval. Zejména zahrnuje-li jeho nevhodné chování také přítomné dámy. Jako ženy jsme totiž podle pravidel etikety na každé společenské akci vnímány jako významné osoby a podle toho by se k nám měli ostatní chovat. Proto máme právo očekávat obdiv a projevy úcty. Některé z nás mají to štěstí a znají účtu k ženám z rodinného prostředí, jiné jsou odkázány již jen na filmy pro pamětníky. Na společenské akci by však slušné a zdvořilé chování vůči dámě mělo být pro každého muže samozřejmostí.

A CO NA SEBE?

Volba oděvu je závislá na mnoha kritériích, z nichž nejdůležitější je doba a místo konání, druh slavnosti a v neposlední řadě společenská úroveň účastníků. Dopoledne se pánům doporučuje světlý oblek, odpoledne tmavší a večer téměř výhradně tmavý oblek s bílou košilí. Dámy volí většinou společenské kostýmky, kratší šaty, tzv. koktejly, případně dlouhé společenské šaty, jde-li o večerní akci. Na zahradní párty je pak příhodnější oblečení neformální, dobré boty (nikoli však příliš sportovní). Zvláště u posledně jmenované akce by měl hostitel uvést dress code na pozvánky a hosté by se měli předem informovat o místě konání. Dámám se nechodí nejlépe na jehlových podpatcích po trávníku, ale pořádá-li zahradní párty významná osobnost, nejsou vhodné ani sandály nebo sportovní obuv. Proto je včasná a pečlivá příprava nutná nejen pro hostitele, ale i pozvané hosty.

Letošní jarní a letní trendy přináší veselé květinové vzory, pastelové barvy, odstíny béžové až oranžové a samozřejmě kombinace bílé a černé. Velmi moderní jsou puntíky různých velikostí, klobouky a doplňky do vlasů. Na večerní akce volte tlumenější barvy – od fialové přes bordó, různé odstíny zelené až po kovově šedou a petrolejovou. Naprosto in je kovový nádech. Ten, kdo si neodpustí černou, by ji měl kombinovat s dalšími barvami – bílou, stříbrnou, s květinovými vzory nebo aplikacemi v podobě našitých květů. Stříhy šatů jsou velmi různorodé: od pouzdřových s nebo bez krátkého bolerka až po rozpustilé šaty s kolovými sukněmi tvaru A. Ty jsou samozřejmě vhodnější spíše pro mladé dívky.

www.spolecneskasy-zareta.cz

Koktejly od Tonyho Bowlse (vlevo dole) s ručně vyšitými ramíčky a lemováním jsou určeny hlavně mladým ženám a dívkám.

Proměny pravidel etikety

ETIKETA NEBOLI SOUBOR PRAVIDEL SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ NÁM POMÁHÁ BEZPROBLÉMOVĚ SE POHYBOVAT VE SPOLEČNOSTI. ZÁSADY ETIKETY OBVYKLE TVOŘÍ TAKÉ ZÁKLADNÍ PRINCIPY MORÁLKY A MRAVNOSTI, KTERÉ SE V JEDNOTLIVÝCH KULTURÁCH PONĚKUD LIŠÍ. PRO NÁS PLATÍ HLAVNĚ PRAVIDLA PO STALETÍ PLATNÁ V EVROPSKÝCH ZEMÍCH. ETIKETA PŘEBÍRÁ Z MINULOSTI TO, CO JE AKTUÁLNÍ, A PODLE POTŘEB DANÉ DOBY PŘIDÁVÁ PRAVIDLA NOVÁ. NAPŘÍKLAD RYTÍŘSKÁ KULTURA POVÝŠILA POUHOU OCHRANU ŽENY NA GALANTNOST VŮČI DÁMĚ. TA SI ALE MUSELA OBDIV A POZORNOST MUŽŮ ZASLOUŽIT SVOJÍ CUDNOSTÍ A JEMNÝMI MRAVY. ÚSTUP ŠLECHTY ZE SLÁVY PŘENESL TĚŽIŠTĚ SPOLEČENSKÉHO ŽIVOTA NA MĚŠTANSTVO A PODNIKATELSKÉ VRSTVY. TÍM OVŠEM PRUDCE VZROSTL POČET LIDÍ, KTERÍ SE ZAČALI „VE SPOLEČNOSTI“ POHYBOVAT. V 18. STOLETÍ SE PRO PŘÍSLUŠNÍKY TĚTO VRSTVY VŽIL TERMÍN „GENTLEMAN“ – A GENTLEMANI SE POSTUPNĚ STÁVALI VZOREM CELÉ SPOLEČNOSTI.

Nebojte se finančních derivátů

Finanční deriváty se začaly rozvíjet po roce 1970, kdy došlo k uvolnění systému pevných směnných kurzů. Hlavním důvodem byl prudký nárůst volatility měnových a akciových trhů a potřeba se proti tomu chránit. Dnes patří finanční deriváty – forwardy, futures (futures), opce, swapy a jejich kombinace – do běžného instrumentária finančních manažerů, bankéřů a samozřejmě také investorů.

Text **Petr Schut**, rozvoj
produktů, Česká spořitelna
Fotografie **Allphoto**

Filozof Thales použil před 2 500 lety obecný princip, na němž jsou postaveny dnešní finanční deriváty. Prosadil si výhradní právo na lisování olivového oleje za předem dohodnutou pevnou částku. Lisaři si tak zajistili cenu pro případ nízké sklizeň, ale Thales, protože dobře odhadl sklizeň vysokou, uplatnil své právo a hodně vydělal.

Deriváty jsou pověstným dobrým sluhou, leč zlým pánem. Často je vzpomínán bankrot správního území Orange County v Kalifornii, který vedl v roce 1994 ke ztrátě 1,7 miliardy dolarů daňových poplatníků. Nick Leeson z malé kanceláře v Singapuru potopil v roce 1995 spekulacemi s deriváty nejstarší britskou královskou obchodní banku Barings. Pád Lehman Brothers v roce 2008, který odstartoval současnou finanční krizi, měl také své kořeny v derivátech postavených na MBS – cenných papírech odvozených od hypoték.

POHLED DO HISTORIE

První popis opčního kontraktu najdeme již u Aristotela, který vypráví příběh milétského filozofa Thaleta. Tento učenec použil před 2 500 lety obecný princip, na kterém jsou postaveny dnešní finanční deriváty.

Lidé Thaletovo povolání pomlouvali a za důkaz zbytečnosti filozofování brali jeho chudobu. Proto se rozhodl dokázat, jakou sílu mají myšlenky. Na jaře obešel všechny majitele lisů na olej, aby si zajistil výhradní právo na podzim tyto lisovny použít. Podařilo se mu usmlouvat pevnou nízkou částku, za kterou pro něj budou olej lisovat. Lisaři si tak zajistili cenu, i kdyby byla sklizeň (a tedy i poptávka po lisování) malá.

Thales dobře odhadl vysokou sklizeň oliv: každý chtěl co nejdříve lisovat a byl za to ochoten dobře zaplatit. Thales tak vydělal mnoho peněz, protože uplatnil své právo lisovat olej za nízkou cenu. Tohoto práva však nemusel využít – pokud by sklizeň byla nízká, prostě by oželel obnos, který za nákup výhradního práva zaplatil. To bylo riziko případné ztráty.

V dnešním jazyce financí si Thales koupil od lisařů call opci, tj. právo uplatnit dohodnutou realizační cenu za lisování oliv. Za svůj nárok zaplatil majitelům

lisoven opční prémii. Skutečná cena, kterou byli ochotni pěstitelé oliv za lisování platit, byla vyšší než cena realizační.* Rozdíl mezi skutečnou a realizační cenou za lisování představoval Thaletův zisk.

Největší Thaletovou ztrátou mohla být ztráta opční premie, kdyby opci nevyužil. Jeho čistý zisk činil výnos z rozdílu cen snížený o opční prémii. V době sklizeň nemohli lisaři využít vyšší ceny, které byli ochotni platit pěstitelé, protože právo lisovat prodali Thaletovi. Rozdíl mezi skutečnou cenou a cenou realizační snížený o opční prémii lze považovat za jejich ztrátu. To, co Thales vydělal, lisaři prodávali. Mohlo to však být i naopak, kdyby Thales opci nevyužil. V součtu se zisk a ztráta protistran opce rovnají nule.

OPCE A SOUČASNOST

Dnes lze na finančních trzích koupit call opce na akciové tituly, akciové a jiné indexy, ropu, zlato, stříbro, další kovy nebo na zemědělské komodity. Existují dokonce opce na počasí nebo na počet slunečných dnů. Princip však zůstává stejný.

Opce lze dohodnout s bankou, některé vybrané se dnes dají nakoupit i na burze, obsáhlý přehled najdeme například ve Financial Times nebo na internetu. Oceňují se na základě Black Scholesova vzorce, který bere v úvahu vedle realizační a aktuální ceny podkladového aktiva i míru jejího kolísání, dobu do splatnosti a výši úrokových sazeb.

Vlastník call opce může prodat podkladové aktivum za dohodnutou realizační cenu a za to zaplatí opční prémii. Své právo přirozeně uplatní jen v případě, bude-li skutečná cena vyšší než realizační. Vedle call opcí existují i put opce. V tomto případě si kupující strana kupuje právo podkladové aktivum nikoli koupit, ale za realizační cenu ho prodat. Pro výsledný zisk je samozřejmě důležitá i hodnota, za niž jsme opci koupili – opční premie. Evropské

opce mohou být vypořádány pouze v den splatnosti, americké opce i kdykoli před tímto datem.

Opce lze libovolně skládat. Například investor, který věří, že cena akcií se výrazně změní, ale neví, kterým směrem, může nakoupit call opci i put opci se stejnou realizační cenou současně a uplatnit první, nebo druhou opci podle toho, jestli hodnota akcie poroste, nebo poklesne. Vydělá, jestliže rozdíl mezi realizační a kupní cenou převyší součet obou zaplacených premií.

Na burze je možné investovat do akcií a komodit, aniž by investor nějaké skutečně vlastnil. Vypořádání opcí lze zjednodušit tak, že majitel opce dostane k datu jejího uplatnění pouze rozdíl mezi skutečnou a realizační cenou, je-li tento rozdíl větší než nula. Hodnota opce představuje jen zlomek ceny podkladového aktiva. Její držitel přitom dostává celý výnos z pohybu jeho ceny. Vzniká tak finanční páka, která umožňuje získat s malou investicí násobný zisk. Působí to ovšem i obráceně – celou částku investovanou do opce lze v případě nepříznivého vývoje ceny ztratit.

Finanční ředitelé firem, exportéři a importéři, manažeři podílových fondů a další finanční manažeři neuvítají deriváty k investování, ale především k ochraně před rizikem. Deriváty je chrání před dopady neočekávaných změn cen, směnných kurzů nebo úrokových sazeb. Těmto technikám se říká hedging.

UČME SE NA PŘÍKLADECH

Představme si fiktivní českou firmu Novák, která realizuje svůj projekt v USA. Nakupuje suroviny a polotovary doma a své pracovníky platí v korunách. Za půl roku očekává tržbu jeden milion dolarů. Výsledný výnos projektu bude značně závislý na vývoji směnného kurzu dolaru. Řekněme, že ziskovost projektu ještě zajišťuje dnešní kurz

* Realizační cena opce – strike price – je předem stanovená cena podkladového aktiva, za kterou má při uplatnění opce její držitel právo podkladové aktivum vypořádat.

osmnáct korun za dolar. Jestliže koruna za půl roku oslabí na 19,50, výnos firmy se zvýší o 1,5 milionu korun. Pokud však koruna posílí na 16,50, výnos bude naopak o 1,5 milionu nižší.

Firma Novák má několik možností, jak se zajistit. Za opci, která by umožnila směnu nejhůře za 18 Kč za dolar, by firma musela zaplatit opční prémii. Podstatně levnější je zajít do banky a uzavřít měnový forward, který firmě zajistí, že za půl roku bude moci vyměnit milion dolarů za předem dohodnutý kurz. Tak si firma zajistí plánovanou ziskovost svého projektu a ochrání se před posílením koruny. Nebude však moci využít příznivějšího směnného kurzu, pokud koruna oslabí. Musí také bance garantovat, že skutečně milion dolarů za půl roku vymění.

U měn obchodovaných ve velkých objemech lze koupit v množství odpovídajícím zajišťované částce standardizované forwardy, tzv. futurity (futures), za přesně určených pravidel přímo na burze. Při nákupu futurit je třeba uložit na speciálním účtu stanovenou částku, která pokrývá denní pohyb kurzu vztahený k odpovídající částce. Na tento účet se pak každý den připíše zisk nebo ztráta. Výsledná částka na účtu v den uzavření futurity bude přesně odpovídat kurzovému zisku nebo ztrátě za celé období, a bude tak svému majiteli kompenzovat ztrátu či zisk při směně tržeb za skutečný aktuální kurz. Firma tak skončí se stejným výsledkem, jako kdyby provedla konverzi tržeb za výchozí směnný kurz.

Futurity ovšem mohou stejně jako opce využívat nejen finanční manažeři na ochranu před riziky, ale i investoři – s malou částkou vkladu tak mohou vydělat (nebo prodělat) mnoho peněz, aniž by museli platit prémii. Finanční páka zde působí na obě strany stejně a ztráta je na rozdíl od opcí neomezená.

NEJČASTĚJIVYUŽÍVANÉ DERIVÁTY

Posledním ze stavebních kamenů derivátových produktů je swap. Swapy dnes představují

nejpoužívanější deriváty. První měnové swapy začaly využívat britské firmy v roce 1970, aby se vyhnuly placení premií za půjčky v dolarech. První úrokový swap byl uzavřen mezi firmou IBM a Světovou bankou v roce 1981.

Vezměme si jako příklad dvě společnosti, které podnikají v zahraničí. Americká firma potřebuje půjčku v eurech, evropská v dolarech. Obě firmy zřejmě dostanou doma lepší podmínky pro půjčku než v zahraničí. Dohodnou se proto, že uzavřou měnový swap. Při směnném kurzu 1,25 dolaru za 1 euro si evropská firma půjčí ve své zemi 1 milion eur a americká firma v USA 1,25 milionu dolarů. Pak si firmy částky v eurech a dolarech vymění. V době trvání swapu hradí evropská firma úroky z částky v dolarech a americká v eurech. K datu ukončení swapu si firmy opět vymění původní částky a splatí je svým bankám. Firmy tak získaly vedle levnějších půjček i úplnou ochranu před změnou směnného kurzu.

Proti riziku pohybu úrokové míry lze využít úrokový swap. Představme si banku, která má výnos z poskytnutých dlouhodobých půjček s pevnou sazbou 7 %. Současně platí klientům za jejich vklady s průměrnou dobou splatnosti tři měsíce aktuální úrokovou sazbu P. Výnos banky tedy činí rozdíl mezi pevnou a tříměsíční pohyblivou sazbou. Tento rozdíl nemůže banka ovlivnit, a proto se zajistí proti případné ztrátě. Uzavře kontrakt s jinou protistranou, které bude platit pevnou sazbu 4,5 %, a za to bude dostávat pohyblivou sazbu $P - 0,5$ %. Banka tak získala zdroj pohyblivé sazby a zajistila se proti její změně. Snadno spočítáme, že v našem modelovém příkladu bance vždy zůstanou 2 % bez ohledu na pohyb sazeb P.

Jednoduché deriváty lze skládat do nekonečného množství podob. Ke swapu je například možné uzavřít opci jako ochranu před tím, že jedna z protistran bude chtít swap ukončit předčasně. S množstvím

obalů, do kterých je zabaleno původní podkladové aktivum, ovšem klesá průhlednost celé konstrukce.

BANKY RÁDY POMOHOU

Pro investora, který není profesionálem na finančních trzích, není využití derivátů úplně jednoduché. Existují však banky a další finanční instituce, které takové investice připraví a zprostředkují. Na menší částky lze aplikovat již připravené produkty, které zpřístupňují investování i malým investorům. Zde se využívá možnosti sdružení většího počtu malých částek podobně jako u podílových fondů. Kombinuje se přitom mnoho různých derivátů a struktur složených do produktů srozumitelných pro investora.

Deriváty jsou jádrem všech zajištěných produktů. Typickým představitelem produktu pro drobné investory jsou pak prémiové vklady, které umožňují investice již od deseti tisíc korun. Při zajištění a dokonce i pojištění vložené částky je jejich výnos proměnlivý. Lze tak například získávat za každý den základní, či prémiový výnos podle toho, je-li směnný kurz koruny uvnitř, nebo vně stanoveného pásma, nebo tři různé úrovně výnosu podle vývoje cen titulů ve skupině vybraných akcií. U prémiových dluhopisů a zajištěných fondů se často využívají tzv. asijské opce, jejichž výnos se odvozuje od průměru pozorování ceny podkladového aktiva – zpravidla akciového indexu nebo komodity, případně jejich skupiny.

Zatím jsme nemluvili o důležité otázce rizika protistrany. Deriváty jsou hrou s nulovým výnosem. Výnos jedné strany se rovná ztrátě druhé, a proto může vzniknout problém vynutitelnosti plnění. Toto riziko je nejmenší v případě obchodování s deriváty přes regulované trhy. Povšimněme si v této souvislosti skutečnosti, že u prémiových vkladů a prémiových dluhopisů nese riziko protistrany plně banka, která nejenom investici na trhu zprostředkuje, ale garantuje klientovi i přesné dodržení dohodnutých podmínek.

V součtu se zisk a ztráta protistran opce rovnají nule. Výnos jedné strany se rovná ztrátě druhé. Například to, co Thales na olivovém oleji vydělal, lisaři prodělali. Rozdíl mezi skutečnou cenou a cenou realizační snížený o opční prémii lze považovat za jejich ztrátu. Mohlo to však být i naopak, kdyby Thales opci nevyužil.

**Tady investujete do přátelství,
kde investujete peníze?**

ČESKÁ
SPORITELNA
Jsme Vám blíž.

Ceská spořitelna je pro Vás tím správným investičním partnerem. Ať již preferujete jistotu nižšího výnosu, či příležitost vyššího zhodnocení spojenou s možnými investičními riziky, ve více než 650 pobočkách Vám pomůžeme s výběrem optimálního investičního produktu.

Proslulý Zlatý chrám stojí uprostřed umělého čtvercového jezera. Sikhové vás zde nechají přespat, spolu s ostatními poutníky dostanete třikrát denně jídlo.

Čtyři klíče k poznání Indie

Na exotickou cestu se můžete vydat do mnoha zemí světa. Jen jedna ale nabízí natolik zásadní zkušenost, že vás její návštěva promění.

Text **David Horák** Fotografie **Karel Wolf**

Indie je rozlehlá a mimořádně různorodá země; najdete v ní všechno – zasněžené vrcholky Himálaje, věčně zelené tropické džungle Kéraly, rozpálené pouště Rádžastánu i fantastické chrámy.

Nemusíte se cítit oslovena tajemnými náboženskými či pohanskými rituály, toužit porozumět Buddhovu učení nebo věřit v Alláha. I tak vás ale výprava do Indie vnitřně promění. Možná vás omámí zpěvy buddhistických mnichů v klášterech Ladakhu, možná vůně orientálního koření na bazaru Pahárgandž v hlavním městě Dillí. Snad prožijete osvícení při meditaci na břehu řeky Gangy, nebo se něco zlomí při setkání s nepředstavitelnou bídou chudáků z kalkatských slumů. Indie je rozlehlá a mimořádně různorodá země; najdete v ní všechno – zasněžené vrcholky Himálaje, věčně zelené tropické džungle Kéraly, rozpálené pouště Rádžastánu, fantastické chrámy a mnoho dalšího. Na rozdíl od ostatních zemí světa není Indie geograficky ani kulturně jednotný stát, ale pestrobarevný subkontinent. Příroda, krajina, společnost, zvyky, architektura a náboženství, to všechno se od sebe v jednotlivých indických státech liší.

Jak se v té nepřehledné nabídce zážitků neztratit? Zkuste se Indii otevřít v jednom z následujících čtyř klíčových míst.

1. JEZERO NEKTARU

Amritsar, nejposvátnější poutní místo náboženské sekty Sikhů, najdete ve státě Paňdžáb v pákistánských hranic. Proslulý Zlatý chrám stojí uprostřed umělého čtvercového jezera. Na jeho stěnách tančí sluneční paprsky, protože povrch chrámu pokrývá sto kilogramů ryzího zlata. I když jsou sikhové proslulí válečníci, jsou zároveň velice pohostinní a otevření k cizincům. Amritsar (Jezero nektaru) je příjemné místo, kde si můžete na několik dní odpočinout a oddat se atmosféře dokonalého klidu a míru. Jedinou podmínkou pro vstup do chrámového

komplexu je, že se zujete a ukryjete vlasy pod šátek. Sikhové vás zde nechají přespat, spolu s ostatními poutníky dostanete třikrát denně jídlo. Ochutnejte posvěcenou sladkou kaši „prasádam“, poslechněte si zpívající věřící a nechte se uklidnit veleknězem, který celý den předčítá a předzpívává verše ze svatých knihy Granth Sahib. Zvláštní je obřad jejího „buzení“ a „uspávání“, kterého se můžete zúčastnit každé ráno a večer. V posvátném jezeře, kde žijí obrovití kapři, se můžete spolu se sikhskými válečníky vykoupat – zdejší voda prý obsahuje božský nektar nesmrtelnosti a má léčivou moc.

2. LÁSKA Z MRAMORU

Příběh spjatý s proslulým „chrámem lásky“, Tadž Mahalem, je tak neuvěřitelný, že připomíná epizodu z červené knihovny. Když v roce 1653 zemřela krásná Mumtáz, manželka muslimského vládce Šáh džáhána, panovníkovi to zlomilo srdce. Desetitisíce poddaných pak dvaadvacet let stavěly hrobku z bělostného mramoru, vykládanou polodrahokamy. Aby měl panovník jistotu, že Tadž Mahal bude i nadále světovým unikátem, nechal podle legendy nejlepší řemeslníkům po skončení práce useknout ruce. Když ale byla stavba konečně hotova, chopil se moci Šáh džáhánův syn, který svého otce zavřel do nedaleké Červené pevnosti. Malým okénkem se odtud panovník až do své smrti smutně díval na přízračnou hrobku, v níž dodnes odpočívá tělo jeho milované ženy. Postavit si na opačném břehu řeky Jamuny pro sebe černou kopii Tadž Mahalu už nestihl. O Tadž Mahalu můžete přečíst desítky článků, ale okamžik, kdy projdete jeho branou, vás stejně poznamená. Jako první vás překvapí dokonalá symetrie této stavby. Čtveřice štíhlých minaretů jako

Desetitisíce poddaných
dvaadvacet let
stavěly hrobku Tádž
Mahal pro manželku
muslimského vládcce
Šáhdžáhána.

Několikadenní putování
na velbloudu po pouštních
oázách v okolí města
Džajsalmér přijde jen na
pár set korun, průvodce
a jídlo jsou v ceně.

Neustálé troubení
žlutých taxíků
je jen počátkem
kulturního šoku,
který vás zde čeká.

SVĚT NA DLANI

by podpírala křehkou centrální kopuli. Uděláte jen dobře, když v zahradách, které Tádž Mahal obklopují, zůstanete celý den – tanec měnícího se slunečního světla po bělostném mramoru totiž vytváří neskutečně proměňující se barevné efekty.

3. KALKATA – MĚSTO, KTERÉ VZBUDÍ POKORU

Máte starosti nebo se jen tak trápíte? Po návštěvě východoindické Kalkaty, která skýtá vůbec nejdrsnější indický zážitek, se vám budou zdát vlastní problémy malicherné a budete se na ně umět podívat s nadhledem. I takový terapeutický efekt může mít kontakt s chudobou. Třetí největší město v zemi natolik poznamenal exodus lidí z Bangladéše, že tu pojem bezdomovec ztrácí význam. Na každém čtverečním kilometru se tísní 33 tisíc lidí, z nichž většina vás bude šokovat svým způsobem života. Uvidíte jim do koupelny i do ložnice, které vás doslova obklopují. Hydranty s korytem uprostřed ulice a hloučky namydlených dětí, mužů, žen i starců dotvářejí obrázek pospolitého života na ulici. Stejně jako večer rodiny na rozprostřených dekách, které mění chodníky a tržišť na ložnice. Narušování jejich soukromí je součástí kulturního šoku, kterému se tu nevyhnete. O růžové lice vás – stejně jako všechny ostatní turisty – dočasně připraví tlející odpadky, stoky, prach a štiplavý kouř neustále troubících žlutých taxíků. Špinavou vřavu doplňují pouliční vývařovny, všim se proplétají potulní psi a bosé děti. Pro idealismus tu není místo, naopak – z nejhroššího vám pomůže netečnost a mírný cynismus. Až se vyrovnáte s prvotním otřesem, položte si nezbytnou otázku: Jak je vůbec možné, že tu snad nikdo nekrade a ve tvářích lidí se zračí smířlivost? Bude to znamenat, že už jste podstatně indické zkušenosti hodně blízko.

4. VĚČNÉ MĚSTO

Benáres je jedno z nejdéle uctívaných poutních míst na světě – podle dávných kronik sem mířili poutníci už šest set let před narozením Krista. Indové věří, že každý, koho po smrti v této posvátné metropoli na březích řeky Gangy spálí, se vysvobodí z koloběhu převtělování. Sjíždějí se sem proto zemřít staří lidé z celé Indie a co chvíli potkáte pohřební průvod s nebožtíkem zabaleným v plátně. Prohlídku devětaosmdesáti koupacích ghátů začnete před východem slunce, kdy se zde koupou desetitisíce lidí.

Máte dvě možnosti: buď se vydejte pěšky od prvního ghátu na několikakilometrovou procházku po břehu řeky, nebo si najměte lodku, která vás podél břehu sveze. Lodkou také můžete zamířit na východní břeh Gangy, který Indové považují za prokletý. Navečer prodávají na ghátech malé holčičky misky z listů se svíčkami, které poutníci pouštějí zapálené na hladinu řeky. Prý to přináší štěstí. Pohled na hladinu posetou tisíci světelných „lodiček“ vám ale v každém případě vnese do duše klid.

TIP: INTENZIVNÍ POUŠTNÍ OČISTA

Patříte mezi turisty, kteří nemají klid, dokud neprojdou všechny památky v okolí? V tom případě se vyhněte Rádžastánu. V tomto svazovém státě v západní části Indie na vás totiž číhá jedno starobylé město s pevnostmi a paláci za druhým a systematický návštěvník by tu mohl utrpět újmu. Na druhou stranu ale tomuto osudu v Rádžastánu snadno uniknete tak, že přesměrujete svou pozornost na lidi. Domorodé kmeny v barevných krojích, pošítych malými zrcátky, a jejich etnické stříbrné šperky za to stojí.

Zvláštní příležitost vyčistit si hlavu nabízí poušť. Dobrým výchozím místem k několikadenní výpravě

*Možná vás omámí zpěvy
buddhistických mnichů
v kláštorech Ladakhu,
možná vůně orientálního
koření na bazaru
Pahárgandž
v hlavním městě Dillí.*

SVĚT NA DLANI

Na cestě do Ladakhu překonáte několik vysokých sedel jako Lachulung La (5 077 m) a Taglang La (5 340 m). Oblast s převládajícím buddhismem proslula chrámy vysoko ve skalách.

Indické řeky turisty ke koupání nezhou. Jejich údajná očistná síla s kvalitou vody příliš nekorresponduje. Čisté vysokohorské toky jsou zas ledové.

do pustiny je Džajsalmér, zvaný též Žluté město. Původ jeho přezdívky nejlépe vystopujete navečer, kdy paprsky zapadajícího slunce rozzáří zlatavý pískovec, z něž je celé město postaveno. Čeho si ale všimnete hned, je zvláštní poloha tohoto sídla, vystavěného na hoře a oběhnaného vysokou zdí. Až do rozdělení britské koloniální Indie ležel Džajsalmér na důležité karavanní stezce, která mu přinášela velké bohatství. Zdejší obchodníci ho dávali na odiv stavbou městských paláců zvaných havelí. Počátkem 18. století vypukl jakýsi závod, v němž šlo o to, či bude ten nejokázalejší. Stejně jako městské hradby jsou i havelí postavena ze žlutého pískovce. Kamenická práce je tak jemná, že zdaleky působí dojmem dřevěozby. Každé z nich zdobí bohatě vypracované balkony držáky a okna chrání hustá kamenná mříž džálí. Ženy obchodníků skrz ni kdysi mohly pozorovat

pouliční ruch, aniž by je spatřilo cizí oko.

Přímo v pevnosti najdete kromě mnoha hinduistických a džinistických chrámů i kavárny, odkud můžete v noci přehlížet usínající město.

Několikadenní putování na velbloudu po pouštních oázách v okolí města přijde jen na pár set korun, průvodce a jídlo jsou v ceně. Poušť, do níž se odtud můžete vydat, se jmenuje Thár a leží na hranici Indie s Pákistánem. Nejde o žádný riskantní podnik. Do pouště se takhle s průvodcem vydávají novomanželé na svatební cestě i osamocené západní cestovatelky. Jídlo a vodu na celou cestu vám ponese velbloudi. Nejnebezpečnější fází velbloudího safari je okamžik, kdy se zvíře zvedá. Pokud se totiž nestihnete včas prudce zaklonit, abyste udrželi rovnováhu, potupně skončíte v písku. Jakmile už ale velbloud stojí, máte vyhráno. Mírné zvíře můžete snadno ovládat

s pomocí dřevěného kolíku, provlečeného nozdrami.

Uprostřed pustiny jsou tu a tam roztroušené vesnice domorodých kmenů. Hliněné domky s doškovou střechou udržují i v poledním horku příjemný chládek. Ženy rážžastánských pouštních kmenů jsou v Indii proslulé svými stříbrnými šperky, muži zase mohutnými barevnými turbany.

Čas od času zastavíte na některé ze samot, s jejichž obyvateli se velbloudář přátelsky pozdraví. Navečer dorazíte na místo, kde budete nocovat. I když jste se „jen“ vezli, budete toho mít akorát dost – hodiny v sedle bez třmenů dají zabrat všem vašim svalům.

Naštěstí vám ale váš průvodce připraví silný čaj s mlékem a večeři. Zabaleni do dek se budete dívat na hvězdnou oblohu a pošilhat po nocležišti. Než se tam však odeberete, dobře se oblečte, jinak vás kromě frkání velbloudů nad ránem vzbudí i zima.

Vítejte v Indii

○ Vízum vám za 800 Kč a tři dny čekání vystaví indická ambasáda, sídlící nově na adrese Milady Horákové 60/93, Praha 7; formuláře stáhnete ze stránky india.cz. Českou ambasádu najdete na adrese 50/M Niti Marg, Chanakyapuri, New Delhi, tel. 0091/11/611 03 18.

○ Indie je velmi bezpečná země, násilná kriminalita tu je téměř neznámý pojem a kapesní krádeže jako by také neexistovaly. Indové k vám budou velmi přátelští – poradí, pomohou, budou se o vás všemožně starat a na případné nebezpečí vás sami upozorní. Ve městech se domluvíte anglicky.

○ Nejvhodnější doba k návštěvě Indie

je od podzimu do jara – přes léto tu budete mít problémy s horkem, zhruba od června navíc nastává období dešťů. Těžký bágl nechte klidně doma. Stačit vám bude jen pár kousků oblečení a pas, vše potřebné kdekoli dokoupíte.

○ Indie je jednou z nejlevnějších

zemí na světě. Kolik utratíte, záleží jen na úrovni komfortu, pro který se rozhodnete. V každém městě najdete čistý hotel už od sto padesáti českých korun, za jídlo v přijatelné restauraci neplatíte ani 80 korun. Prožít tu však můžete i velmi luxusní dovolenou. Co třeba okružní cesta po Rádžastánu speciálním superluxusním „Vlakem mahárádžů“? V klimatizovaných spacích vagoncích s krajkami a loveckými trofejemi z koloniální éry vás budou obsluhovat číšníci v livrejích.

○ Nejlepším způsobem, jak poznat indickou kulturu, je cestování železnicí – kolem nádraží i ve vlacích

se soustředí život, shromažďují se tu obchodníci se vším možným, vlakem procházejí lidoví komedianti, vagon budete sdílet s příslušníky nejrůznějších vrstev indické společnosti a etnických menšin. Pokud cestujete na delší vzdálenost, využijte ve velkých městech na hlavních nádražích speciálních okének pro zahraniční turisty. Jako cizinci si zde můžete koupit přednostně lístek z přidělu vyhrazeného zahraničním turistům, aniž byste se museli tlačit v dlouhé frontě. Příjemnou indickou zvláštností jsou i dámské nádražní čekárny, kam nemají muži přístup.

Tisíc a jedna chuť Indie

„Život je jako bonboniéra – nikdy nevíš, co ochutnáš,“ prohlásil Tom Hanks coby Forrest Gump ve stejnojmenném filmu. V Indii by ale klidně mohli říkat, že „život je jako naše kuchyně: nikdy nevíš, jakou chuť objevíš“.

V Indii žije nespočet etnik a mluví se zde asi tisícovkou jazyků a nářečí. Koření, s jehož pomocí se tu obyčejná jídla mění v nenapodobitelné pokrmy, je ale ještě mnohem víc. I když si nastudujete složení, stejně vám chuť jídla trochu zamotá hlavu. Kuchaři umějí s kořením hotově divy a proniknout do tajů jejich kombinací je asi podobně jednoduché jako naučit se skládat symfonie.

K ochutnávání našťestí žádné znalosti nepotřebujete, a tak si nabídku lahůdek můžete užít dosyta i bez jakýchkoli vědomostí – zvlášť když máte po ruce milý personál, který vás vede stejně ochotně, jako je tomu v restauraci Tikka. Tu najdete na Starém Městě v Praze v ulici Konviktská. Nenechte se zaskočit prvním dojmem. Interiér je strohý, a pokud jste čekali cingrlátka a měkké polštářky, budete koketovat s myšlenkou udělat krok zpět. Jenže pak zahlédnete červený turban, mosazné kališky, měděné nádoby se studenou filtrovanou vodou (mimochodem je zdarma) a dojde vám, že jste na správné adrese.

Patříte-li k milovníkům smažené cizrnky či jiných pochutin, kterými vyplníte čas, než si vyberete z menu, objednejte si Papadm – tenkou křupavou placku jemně dochucenou římským kmínem. Na chuť i k zahnání vlčího hladu je skvělý jogurtový nápoj Lassi – podává se buď lehce doslazený, nebo naopak trochu osolený a dochucený kořením.

Indická kuchyně není ani honosná, ani slavnostní. Když se ale hoduje, nanosí se na stůl všechny chody a každý si nakombinuje vlastní pokrm podle chuti. Udělejte to také tak a objednejte vícero chodů na stůl najednou. Z předkrmů zkuste Murgh Tandoor (kuře marinované přes noc v jogurtu, zázvoru a šafránu, pečené v peci tandoor), Tandoori Tiger Prawns (to samé, pouze s krevetami), ochutnejte domácí sýr Paneer smažený v kořeněném těstíčku a nezapomeňte ani na známé Samosy – smažené

taštičky plněné pikantními bramborami a hráškem.

Z hlavních jídel, která jsou rozdělena na zeleninová, s kuřetem, s jehněčím a s mořskými plody, určitě nevynechejte Allu Gobi aneb brambory a květák upravené tak, jak jste je ještě nikdy nejedli. Specialita pandžábského regionu vám dokáže, jak se dvě zcela obyčejné suroviny dostupné i u nás s použitím kurkumu, zázvoru, česneku a cibule doslova rozzáří. Neopomeňte ani indickou klasiku všech klasik – Chicken Tikka Masala, což jsou kousky kuřete pečeného v peci tandoor v husté omáčce z rajčat, cibule a koriandru. Jako přílohu si dejte rýži, nadýchaný chléb Naan nebo Paranthu – měkoučkou křupavou placku plněnou kořeněnými bramborami.

Při první návštěvě odložte předsudky i ostych a pusťte se do zkoumání všeho neznámého – ať už půjde o ochutnávání indického piva a kávy, jednotlivých pokrmů a dezertů či odložení příborů a jehení rukama. Zprvu vám bude chvilku trvat, než přijдете na to, jak zkoordinovat palec, ukazováček a prostředníček tak, aby jídlo padalo do vás a ne na vás, ale výsledek stojí za to. Stejně jako zážitek z jídla i ze samotné restaurace Tikka.

Nejistota *nahrává* *dividendám*

Text František Mašek,
www.penize.cz
Foto Profimedia a Allphoto

Léto je obdobím slunce, cestování a dividend. V nejistých dobách, jako je ta současná, to platí dvojnásob. Když akciové trhy po pádu americké investiční banky Lehman Brothers výrazně ztrácely, začala řada odborníků doporučovat investici do akcií, které mohou nést zajímavé dividendy.

V poslední době se zdá, že je oživení americké, potažmo jiných ekonomik trvalejší a může přinést další, byť pomalejší růst akcií. Nejasná situace v Řecku i v dalších jihoevropských zemích ale dál vyvolává obavy. Dividendy či dividendové akcie tak zůstávají zajímavou investicí.

Mnozí domácí investoři hleděli donedávna na zisky v podobě dividend tak trochu skrz prsty. Není divu. Pokud nesou dividendy kolem pěti, výjimečně i deset procent za rok a index PX pražské burzy za tu dobu vzrostl o dvojnásobek nebo i více, proč jim vůbec věnovat pozornost?

Časy se ale změnilly a navzdory silnému růstu akcií od loňského března nikdo neví, jak se budou akciové trhy vyvíjet dál, což nahrává dividendám

a dividendovým akciím. Přinášejí jistotu ve stále poměrně hektické době. Výplata dividend přitom představuje část zisku či vypláceného podílu na zisku, který připadá na jednu akcii, a firma ho tímto způsobem rozděluje mezi akcionáře.

Majitelé prioritních akcií dostávají prioritní (přednostní) dividendu, kdo vlastní – k určitému datu – její klasické akcie, dostává běžnou dividendu. Dividendy nemusí být vypláceny jen v hotovosti, akcionáři za ně mohou získat i nové akcie. Kromě řádných dividend, vyplácených zpravidla na základě výsledků firmy za předchozí rok, je možné při nějaké příležitosti vyplatit mimořádnou dividendu, nebo, což není příliš běžné, při likvidaci společnosti likvidační dividendu.

RŮZNÝ POHLED NA DIVIDENDY

Na dividendy přitom existuje více pohledů. Někdo je pokládá za zbytečně vyhozené peníze, které by jinak šly na rozvoj firmy a mohly zvýšit její zisky. Kdyby tedy nebyly vypláceny dividendy a společnost se dál úspěšně rozvíjela, projevovalo by se to ve větším růstu jejích akcií. Investoři by je mohli prodat a byli by na tom lépe. Výnos z dividend je navíc zdaňován, v ČR patnácti procenty, o které vlastně investor přijde. Zlí jazykové dokonce tvrdí, že firma, která vyplácí dividendy, neví, co s penězi.

Na druhé straně samozřejmě existují argumenty, proč má firma dividendu vyplácet, a to pravidelně. Ukazuje tak totiž, že na ně má a umí dobře hospodařit. Je to tedy i signál pro investory, do jaké firmy investovat. A hra na jistotu – co kdyby nebylo opět investování zisků firmy úspěšné?

Vyplácení dividend je často spojeno s odvětvím či oborem, v němž firma působí. K tradičním dividendovým titulům patří banky, energetické společnosti, nebo třeba i producenti tabáku. Dividendy naopak málokdy vyplácí technologické i další společnosti, zaměřené na růst hodnoty.

INFLACE A DIVIDENDOVÝ VÝNOS

O atraktivitě firmy z pohledu dividend rozhoduje hrubý dividendový výnos, což je aktuální cena akcií

vůči výši vyplácené dividendy. Když od ní odečteme zmiňovanou patnáctiprocentní daň, dostaneme čistou dividendu. V období nízké inflace mohou být přitom zajímavé i relativně nízké výnosy.

V českých podmínkách jsou dlouhodobě považovány za zajímavý titul akcie Philip Morris. Jeho zisky již sice nejsou díky boji s nekuřáky, co kdysi bývaly, nadále však patří k dividendovým stálicím. Vyjdeme-li z očekávané výše dividendy 780 korun na akcii a aktuální ceny, činí hrubý dividendový výnos na akcii k 5. květnu 9,68 %.

Z nejzajímavějších titulů začaly vyplácet dividendy také banky obchodované na pražské burze. V některých případech, jako je Komerční banka, je to pro zahraniční vlastníky jedna z cest, jak získat zpět část kdysi investovaných peněz. Hrubý dividendový výnos zmíněné banky k uvedenému datu činí 4,66 %, v případě Erste Bank 2,14 %.

Dividendy tradičně vyplácí také Telefónica O2. Letos má podle odhadů činit její hrubá dividenda na akcii 40 korun. Hrubý dividendový výnos k 5. květnu tak činí 9,73 %. U akcií ČEZ jde při předpokládané výplatě 55 korun na akcii o hrubý výnos kolem šesti procent. U Pegas Nonwovens hovoří odhady o dividendě ve výši 0,85 eur na akcii, což představuje dividendový výnos kolem pěti procent.

Hrubý dividendový výnos u pojišťovny VIG se pohybuje kolem dvou a půl procenta. Není jisté, jak tomu bude s výplatou dividend u společnosti NWR. U Unipetrolu se neočekává, podobně jako u developerů Orco a ECM, AAA Auto. Ani růstové zaměřené firmy CME či KIT Digital by dividendy vyplácet neměly. To se ale může samozřejmě změnit. Kdo tedy hodlá sázet na dividendové tituly, měl by je dál sledovat ostržím zrakem.

JAK DOSTAT DIVIDENDU?

O tom, zda bude dividenda vyplacena, rozhoduje (především na základě výsledků za minulý rok a celkové situace firmy) valná hromada. Kdo se jí smí účastnit, záleží na tzv. rozhodném dni. Kdo tedy drží například akcie ČEZ týden před valnou hromadou, má právo účasti na valné hromadě. Málokdo má však

dost hlasů, aby mohl reálně něco ovlivnit. Daleko důležitější než účast na valné hromadě je rozhodný den pro nárok investora na dividendu a o něm rozhoduje právě zmiňovaná valná hromada. Tento údaj se dá obvykle zjistit z rozhodnutí předchozích valných hromad.

Některé společnosti, jako například Komerční banka, ho obvykle stanoví stejně jako datum valné hromady, u jiných firem se liší. Může se tedy stát, že si nezkušený investor koupí akcie firmy až v době, kdy už na ni nemá nárok, a dividendu očekává marně.

Akcie společnosti obvykle v době výplaty dividend klesají o její hodnotu, někdy to může být méně. Proto se je vyplatí prodat ještě před výplatou. Pokud je dál považujete za zajímavé, lze využít dobu, kdy jsou levnější, a znovu je koupit. Je ale třeba vzít v úvahu poplatky a podle toho se rozhodnout, zda bude transakce výhodná.

Dividendy prý již sice v posledních třiceti letech netvoří hlavní část výnosů z akcií, od roku 1900 ale podle některých propočtů představují až 70 % veškerých výnosů z akcií. Některé firmy je nyní mohou, i z psychologických důvodů, vyplácet ve větší míře než dosud, aby přesvědčily investory, že je firma po finanční krizi zdravá a vyplácení dividend ji nerozhází.

Než si koupíte dividendovou akcii či akcie, vyplatí se zjistit, kolik stojí, sledovat odhady analytiků (mohou se mýlit, ale obvykle ne příliš), kolik může činit dividenda, a vypočítat si tak hrubý výnos. Pak můžete snadno posoudit, zda se vám podobná investice vyplatí.

Může se stát, že cena akcie i díky dividendě vyroste víc, než kdyby ji firma nevyplácela. Pak má ovšem smysl zvážit, zda akcii raději neprodat ještě před výplatou dividend, a zda ji znovu nekoupit až v době, kdy bude díky vyplácené dividendě levnější.

Další zajímavou alternativou je zaměřit se na nákup některých fondů, které se specializují na koupi akcií společností, jež vyplácí dividendy. Těží jednak z těchto dividend, ale také z toho, že jsou akcie podobných firem považovány za zajímavé a mohou růst rychleji než ty, které dividendy nevyplácejí.

Podle některých propočtů představují dividendy až 70 % veškerých výnosů z akcií. Některé firmy je nyní, i z psychologických důvodů, mohou vyplácet ve větší míře než dosud, aby přesvědčily investory, že je firma po finanční krizi zdravá a vyplácení dividend ji nerozhází.

Květnové setkání na Žofíně

Dámský investiční klub České Spořitelny přivítal již po šesté svoje členky na odborně-společenském setkání. Večer, tentokrát určený především ženám, které touží proniknout do světa investic, ale zatím jsou teprve na startovní dráze, probíhal v krásných prostorách Paláce Žofín.

Text **Petra Doležalová** Fotografie **Stanislav Černocho**

Role moderátorky se opět ujala šarmantní novinářka a ekonomka Barbora Tachecí, která ani tentokrát nikoho nešetřila svými pohotovými dotazy a vtipným komentářem.

O své postřehy a poznatky z historie investičních klubů se podělila Jarmila Plachá, ředitelka reklamy ČS a členka Interního výboru Dámského investičního klubu.

Pod přesvědčivým názvem odborné prezentace „Moderní žena myslí na budoucnost II.“ se skrývaly především názory a doporučení Jana Divíše, generálního ředitele Penzijního fondu ČS, jak se nejlépe připravit na penzijní reformu.

Dana Bérová, viceprezidentka a ředitelka pro rozvoj obchodu společnosti Gartner Inc. pro ČR, SR a Rumunsko a soukromá investorka, v rozhovoru s Bárou Tachecí prozradila své kritické a trefné postřehy z oblasti ekonomiky, podnikání i politiky a vysloužila si za ně bouřlivý potlesk.

„Kurz investování pro neplavce“ přítomným dámám vysvětlil, že s investováním je to podobné jako s plaváním: každý se přes první krůčky s „rukávkou“ může postupně stát mistrem na poli seberealizace. To vše ve vtipném pojetí Martina Burdy, generálního ředitele a předsedy představenstva Investiční společnosti ČS, a Romana Choce, manažera strategie prodeje investičních produktů ČS.

Slavnostní večer uvedl ředitel kapitálových trhů pro drobné bankovníctví Erste Group Manfred Neuwirth.

Výstava květinových vazeb a aranží Květinářství Evergreen byla ve stálém obložení žen.

Představení hudební skladatelky a virtuosky na bicí nástroje Markéty Mazourové a nejvýznamnější české saxofonistky Kateřiny Pavlíkové rozehrály zaplněný Velký sál i fantazii přítomných.

Tradiční dobročinný bazar vyhlásila tajemnice Nadace České spořitelny Radka Kaslová. Výrobky z chráněných dílen svou precizností a originalitou všechny překvapily.

První cenou závěrečné tomboly se stal víkend s Volvem XC60 s plnou nádrží. Šek od dealerství Charouz předal zástupce společnosti Josef Zvára.

Na výherkyně tomboly čekaly také „zkrášlující a ozdravující“ ceny, jako třeba pobyt v lázních Jáchymov, kosmetika od Zepter International Cosmetics či poukaz na vybraný zákrok na Klinice estetiké medicíny Esthé. Táňa Freithová, obchodní ředitelka společnosti Stratosféra, předala poukaz na roční předplatné časopisu Harper's Bazaar, který se postaral i o výstavu fotografií v sále.

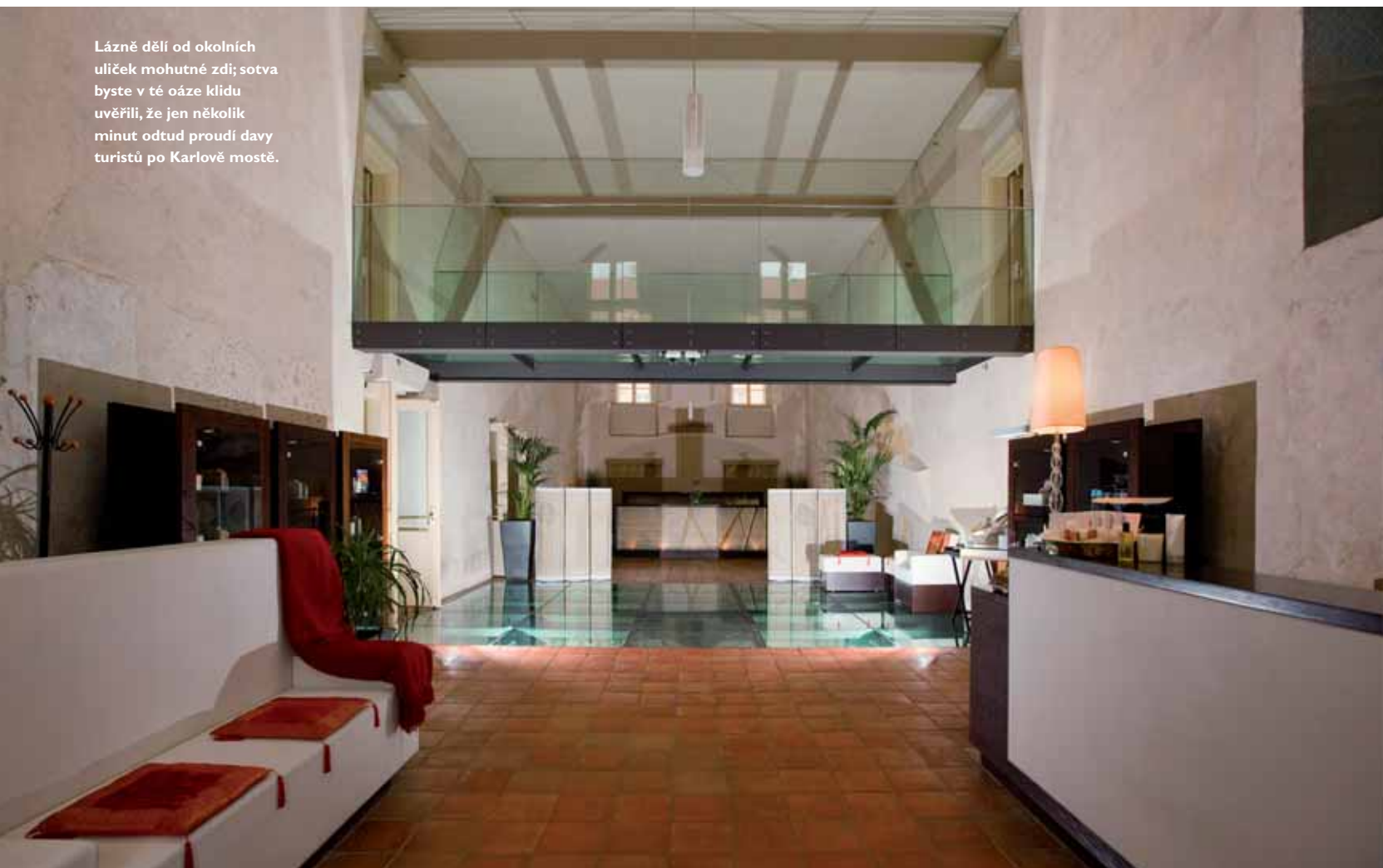
Společné foto hlavních akτέρů akce: (zleva) Manfred Neuwirth, manažerka klubu Romana Vlková, Martin Burda, Dana Běrová, Roman Choc, Jarmila Plachá, Jan Diviš a Radka Kaslová. V křesle moderátorka Barbora Tachecí.

Jak zastavit čas *uprostřed Prahy*

Jemné ruce pianisty doprovázejí mohutný příboj, zatímco se propadám kamsi do mezičasu dokonalé relaxace. Vůně levandule a máty očistila nános stresu posledních dnů, završený ranní cestou ucpaným městem. Snažím se vzpomenout, kdy jsem se naladila na tuto neobvyklou frekvenci. Snad to začalo už ve chvíli, kdy jsem podezřívala recepční, že svůj pohodový úsměv musí celý den jen hrát...

Lázně dělí od okolních uliček mohutné zdi; sotva byste v té oáze klidu uvěřili, že jen několik minut odtud proudí davy turistů po Karlově mostě.

Text **Petra Doležalová**
Fotografie **Libor Špaček**

Málokdo by čekal nejluxusnější lázně Evropy přímo uprostřed Prahy. Čtenáři magazínu SpaFinder ocenili Mandarin Oriental prestižním ohodnocením Crystal Award. Každý hotel Mandarin Oriental má ve znaku svůj vlastní vějíř jakožto symbol orientální kultury celé skupiny. Návrhářkou a tvůrkyní toho pražského se stala paní Jarmila Mucha Plocková, vnučka Alfonse Muchy.

Existují dveře, které vás podobně jako zrcadlo Alenku přenesou do jiného světa. Na místo, kde je najednou vše zpomalené, hezké a příjemné. Prostor, kterému nejdřív vzdorujete jako něčemu umělému, ale pak se s ním neumíte rozloučit. Nechce se vám věřit, že to, co je uvnitř, funguje a není to jen další marketingový trik. A navíc přímo uprostřed Prahy!

KLÁŠTERNÍ OČISTA

Vítejte v lázních hotelu Mandarin Oriental na Malé Straně. V 17. století tady stál dominikánský klášter, v tom současném tu meditoval dalajláma a vnitřní harmonii hledaly i Madonna či Kylie Minogue při svém turné. Až do jeho rekonstrukce nikdo netušil, že pod plánovaným výtahem objeví stavitelé obvodové zdivo jednoho z nejstarších gotických kostelíků v hlavním městě, kostela sv. Máří Magdaleny ze 14. století. Původní plány změnili, základy očistili, nasvítíli a pokryli silným sklem, po kterém hosté překračují linii mezi uspěchaným „venku“ a zastavením času tady uvnitř.

Snad abychom ji nepřekročili příliš rychle, začíná rituál lázní, vystavěných na 490 metrech čtverečních v prostorech bývalé renesanční kaple, už při samotném vstupu. Sympatický mladík nám na podnosu přináší lázeňské pantofle a nahřátý ručník. Rozhodli jsme se vyzkoušet jednu ze specifických regeneračních procedur Mandarin Oriental's Signature Spa Therapies, která kombinuje prvky tradiční čínské medicíny s moderní aromaterapií. Sestavu procedur nám připraví sama ředitelka lázní Anna Jarinová. Jednotlivé kombinace nejsou závislé jen na tělesné konstituci či momentálním přání klienta, ale vycházejí především z výsledků vyplněného formuláře. „Máte potíže s rozhodováním? Trpíte úzkostí? Bolí vás často hlava? Rychle se unavíte?“ Odpovídám na jednu (snad až příliš osobní) otázku za druhou a jsem zvědavá, jaký bude verdikt. Po skleněné cestě pak přicházíme do zóny s křesílky plné orientálních čajů a ovoce. Dřív, než si stihnu nalít do měděné konvičky čaj z citronely, přistoupí ke mně pohledná masérka a sympatický masér s lahvičkami aromaterapeutických olejů a potírají mi každé zápěstí jinou vůní. Prý aby zjistili, který z převládajících dvou prvků z mých odpovědí je hlavní. Která vůně je mi příjemnější? Jednoznačně volím tu první. Zjišťuji, že

Ředitelka lázní Anna Jarinová (uprostřed) s egyptským terapeutem Waelem Zahranem a asistentkou Šárkou Haňkovou.

Pod silným sklem na podlaze se nacházejí pozůstatky jednoho z nejstarších gotických kostelíků v hlavním městě.

„NA ROZDÍL OD MINULÝCH LET HOSTÉ PŘESNĚ VĚDÍ, CO CHTĚJÍ A POTŘEBUJÍ. LÁZNE UŽ SE DÁVNO NETÝKAJÍ JEN SAMOTNÉ MASÁŽE; JDE O CELKOVÝ LÁZEŇSKÝ ZÁŽITEK, KTERÝ MUSÍ BÝT AUTENTICKÝ, KOMPLEXNÍ A MÍT TERAPEUTICKOU HODNOTU. CHCEME, ABY SI KAŽDÝ KLIENT PROŽIL SVOJI DOKONALOU LÁZEŇSKOU TERAPII, KTERÁ HO PŘENESE OD BĚŽNÝCH KAŽDODENNÍCH STAROSTÍ DO SVĚTA OPRAVDOVÉ RELAXACE A ODPOČINKU. JEN TAK LZE PŘEDEJIT ŘADĚ ZDRAVOTNÍCH PROBLÉMŮ,“ ŘÍKÁ **ANNA JARINOVÁ, ŘEDITELKA LÁZNÍ.** A JEJÍ NEJOBLÍBĚNĚJŠÍ PROCEDURA? „OBLIČEJOVÁ MASÁŽ AGE REPAIR. JEDNÁ SE O EFEKTIVNÍ KOMPLETNÍ OŠETŘENÍ PLETI, JEHOŽ NEJPŘÍJEMNĚJŠÍ ČÁSTÍ JE SPECIÁLNÍ MASÁŽ OBLIČEJE, ŠIJE A HRUDNÍKU. NAVÍC JE VELMI POKODLNÉ, ŽE PO DOBU TERAPIE NEMUSÍ MĚNIT POLOHU, A MŮŽE SI TAK UŽÍVAT NERUŠENÝCH DEVADESÁT MINUT ROZMAZLOVÁNÍ.“

můj prvek je země, poráží slabší vodu. Relaxační rituál bude přizpůsoben jejímu duchu, a to i včetně oběda. Dozvídám se ještě, které orgány má tento prvek slabší a musí o ně pečovat a také jaké diety se držet.

VE ZNAMENÍ ELEMENTU

Už v pohodlném županu vstupují do místnosti s bylinnou saunou v modré mozaikové kóji, kterou tu doporučují pro rozehrátí svalů ještě před započítím procedur. Po krátké relaxaci mě terapeut odvádí dál do jedné z mnoha podzemních místností s klenutým stropem. Každá procedura začíná cinknutím tibetských zvonků. Jako první je připravena nádoba s kamínky a můj průvodce mi opatrně omývá nohy. Na výběr dostávám jeden ze tří lázeňských olejů (vybírám levanduli s mátou), pak ještě vůni peelingu (volím mořskou). „Teplota a hudba vám vyhovují? Světlo je v pořádku? Máte ráda jemnější, nebo sportovnější masáž?“ Ještě chybí, aby dodal „Vaše Výsosti“... Začínám si opravdu připadat jako princezna v Orientu, neboť orientální lázeňskou terapii podtrhuje i egyptský původ mého maséra. Po peelingu očistě a sprše přichází masáž. Dokonalá

synchronizace rukou po páteři a zádech využívá východní tlakovou masáž meridiánů za pomoci esenciálních olejů. Příjemné mi jsou i nahřáté lávové kameny. Má mysl utíká daleko od lázní i uliček Starého Města, které tu za mohutnými zdmi kláštera utichlo, dokud mě z polospánku nevytrhne druhé zazvonění.

Čas v lázních nevnímáte. Ten za vás taktně hlídá slečna na recepci, která udělí pokyny jednotlivým terapeutům. Po skončení procedury si vás přebírají a odvádějí do dalších klenutých prostor s jinou orientální vůní, atmosférou a procedurami. U oběda podle „diet“ jednotlivých prvků nečekejte žádnou svíčkovou, hutnou omáčku ani talíř špaget. Je zdravý, výborný a snad až podezřele sedne vašim chutím. Že by na těch elementech opravdu něco bylo?

Po několika dalších terapiích přichází konec, ale nikdo nás nikam nehoní. V místě bývalé chrámové lodi se zastavil čas. Zvuk deště dalšího meditativního céděčka se line historickými místnostmi a slečna na recepci se stále usmívá. Proč také ne, když svět uvnitř ustrnul a tvoří jakýsi prostor směřující skrze staletí k vlastním já. Prostor, kam asi nikdy nepřestaneme utíkat.

Vítejte v hotelu *Mandarin Oriental*

PĚT ELEMENTŮ

Aromaterapeutické přípravky mají základ v orientální filozofii a principech tzv. pěti elementů: dřeva, ohně, země, kovu a vody. Smísením panenských extraktů z rostlin a květů Západu i Východu vznikly směsi odrážející jedinečné harmonizující vlastnosti každého prvku. Lázně nabízejí exkluzivní výběr značkových procedur či „časových rituálů“, jejichž cílem je zbavit hosta napětí, dát mu možnost odpočinout si a nabýt nových sil. Stačí, když si zarezervujete určitou dobu, a terapeut vám po krátké konzultaci doporučí osobitou kombinaci –

dvouhodinový nebo tříhodinový lázeňský program ušitý přímo na míru.

CO JINDE NENAJDETE

Skupina Mandarin Oriental se proslavila především tzv. časovými rituály – klient se tak nemusí trápit tím, jakou nevhodnější proceduru si objednat. Značkové procedury a produkty Mandarin Oriental tvoří holistický program zahrnující terapii, výživová a cvičební doporučení a na zakázku vytvořené produkty. Každou z procedur tvoří relaxační ruční masáž kombinující intenzivní účinky orientální tlakové masáže meridiánů

a terapeutických esenciálních olejů.

○ **Oriental Harmony** – dva terapeuti synchronizovanými pohyby nanášejí teplý peeling, který zjemňuje a regeneruje pokožku; následuje harmonická masáž k vyvážení organismu.

○ **Orientální solný peeling** – peeling celého těla se zjemňujícími účinky pro pleť s využitím mořských solí, výživných a esenciálních olejů.

○ **Lipový peeling** – originální česká procedura, specialita hotelu. Voňavé květy posvátné české lípy obsažené v peelingu uklidní a příjemně naladí pro hlubokou relaxaci.

Kulturní tipy

Text **Jana Holčáková** Fotografie archiv

Dalí v Kroměříži

Ctitelé umění katalánského malíře Salvadora Dalího již nemusejí cestovat do zahraničí, aby spatřili díla tohoto věhlasného surrealisty. V Muzeu Kroměřížska je od května vystaven kompletní soubor 103 originálních litografií – ilustrací k Dantově Božské komedii, deset kusů malovaných talířů, šest malovaných kachlí s námětem koní a další volné litografie a sochy. Kolekci doplňují velkoformátové fotografie Václava Chocholy, které pořídil v roce 1969 přímo v umělcově bytě. Mezi snímky dominuje světově proslulá fotografie Dalího s vejcem, která je považována za jeho nejlepší portrét. www.muzeum-km.cz

Cranberries

Colours of Ostrava

Hudební festival world music Colours of Ostrava, každoročně pořádaný v centru severomoravské metropole, se poprvé konal v roce 2002. Letos proběhne jeho 9. ročník a již poosmé jej jako generální partner podpoří Česká spořitelna. Hlavními hvězdami jsou letos velká jména současné hudby: Iggy Pop se svojí kapelou Iggy & The Stooges, Afro Celt Sound System, irští The Cranberries či Regina Spektor, jedna z nejosobitějších a nejsledovanějších písničkářek současnosti. Z tuzemských formací vystoupí MIG 21, Čechomor, Wohnout, zpěváci Lenka Filipová, Marta Kubišová, Marek Ztracený, Tomáš Klus a další. Program doplní divadelní a filmové produkce, diskuze, workshopy, dětský svět a cirkusové představení La Putyka.

www.colours.cz

15.–18. července 2010

Dvořákova Praha

Mezinárodní hudební festival – pocta a propagace velkého českého skladatele – představí ve Dvořákově síni Rudolfiny a dvoraně Českého muzea hudby šestnáct koncertů. Hluboký umělecký zážitek slibuje již zahajovací koncert uskupení City of Birmingham Symphony Orchestra, jedním z vrcholů festivalu bude určitě i koncert České filharmonie, kterou bude řídit Sir John Eliot Gardiner. Příznivci komorní hudby se mohou i letos těšit na soubory a interprety z absolutní světové špičky: Hagen Quartet, Pavel Haas Quartet, Quatuor Ebène, barytonistu Dmitrije Hvorostovského, klaviristku Mariu João Pires či violoncellistu Michala Kaňku za doprovodu Drážďanské filharmonie a řady dalších.

www.dvorakovapraha.cz

20. srpna–4. září

Dmitrij Hvorostovskij

Středověké večery na Zbirohu

Zámek Zbiroh, první šlechtický hrad v Čechách, pochází z konce 12. století: původně gotický hrad byl postupně přestavěn do současné podoby novorenesančního zámku. Mezi jeho vlastníky patřili například král Přemysl Otakar II., císařové Karel IV., Zikmund a Rudolf II. Zámek si oblíbili Fráňa Šrámek či Adolf Branald, osmnáct let na zámku pobýval i Alfons Mucha, který tu namaloval slavnou Slovanskou epopej. Nově

otevřený Chateau Hotel Zbiroh nabízí chvíle plné romantiky a historie. Každé pondělí tu po večerní prohlídce zažijete středověkou hostinu s programem. Za doprovodu kejklířů, muzikantů, fakírů a tanečnic okusíte atmosféru středověku a ochutnáte dobové pokrmy. A pokud vás bohatá krmě a večerní zážitky zможou, můžete se ubytovat v luxusním zámeckém hotelu přímo v historických komnatách zámku.

www.hotel-chateau-zbiroh.cz

Za Fridou do Berlína

Berlínské muzeum Martin-Gropius-Bau připravilo retrospektivu díla slavné mexické malířky Fridy Kahlo. Ta do širokého povědomí veřejnosti vstoupila i díky úspěšnému biografickému filmu v americko-mexické koprodukcí se Salmou Hayek v hlavní roli. Frida Kahlo se proslavila nejen svou tvorbou, ale i vášnivou podporou mexické komunistické revoluce a bouřlivým manželstvím s malířem Diegem Riverou. Retrospektiva slavné mexické malířky nabídne 70 obrazů a 50 kreseb z nejslavnějších muzeí a soukromých sbírek z celého světa. Autorka malovala ve stylu původní mexické kultury, kterou mísila s prvky realismu, symbolismu a surrealismu. Mezi exponáty nechybí ani plastový korzet, jež výtvarnice nosila kvůli poranění, které utrpěla v osmnácti letech při autobusové nehodě. Tehdy ji doslova provrtala železná tyč, malířka celý život trpěla bolestmi a absolvovala řadu operací. Expozice potrvá do 9. srpna a pak poputuje do Vídně.

www.berlinerfestspiele.de

Sezonní menu

Celý Europa-Park je rozdělen do třinácti tematických čtvrtí podle evropských zemí s řadou adrenalinových atrakcí.

Europa-Park

V blízkosti německého města Rust vyrostl velký zábavní park, kde na návštěvníky čeká přes sto různých atrakcí, adrenalinových zážitků a představení včetně muzikálů, Ice Show a magického 4D kina. Areálem projíždí vlak s fantastickými výhledy, menší návštěvníky určitě okouzlí Dětský svět. Celý Europa-Park je rozdělen do třinácti tematických čtvrtí podle evropských zemí, každý okruh má svou architekturu, gastronomii a kulturu. Je libo trochu „islandského“ adrenalinu? Projedte se na 1 056 metrů dlouhé horské dráze Blue Fire Megacoaster, která z 0 na 100 km/h zrychlí za neuvěřitelné 2,5 sekundy. Milovníky francouzských výšek jistě potěší nejvyšší horská dráha v Evropě Silver (až 73 m) s přetížením 4G. Řecko zastupuje vodní horská dráha Poseidon, ve švýcarské čtvrti se můžete svést ve vozíku pro horníky po dráze zvané Matterhorn-Blitz a v ruské navštívíte orbitální stanici Mir, která byla ve vesmíru čtrnáct let.

www.europapark.de

Tak trochu jiné zoo

Zoologická zahrada ve vídeňském Schönbrunnu je nejstarší zoologickou zahradou na světě s jedinou dochovanou barokní menažérií. Historický areál má zajímavou minulost a zároveň patří k těm nejmodernějším. V roce 1906 tu přišlo na svět první sluně v zajetí. Velkým lákadlem jsou zdejší medvídci panda a australsí koalové. Mimořádným zážitkem jsou expozice, kdy vstoupíte přímo ke zvířatům, například velké ptačí voliéry, kde kolem vás prolétají barevní pěvci a papoušci nejrůznějších druhů. Nejhonosnější je tropický pavilon – obrovský skleník s ukázkou pralesa, v němž se můžete pohybovat po jednotlivých výškových úrovních lesa a volně pozorovat ptactvo či kaloně spící u stropu. Zoo nabízí i noční prohlídky s průvodcem a brýlemi pro noční vidění.

www.zoovienna.at

Velkým lákadlem vídeňské zoo jsou medvídci panda a australsí koalové.

Valtické vinařské slavnosti

Patříte mezi příznivce dobrého vína? Pak nezapomeňte v červenci navštívit malebné Valtice. Malá i větší vinařství z celého Lednicko-valtického areálu tady představí své skvosty. Vína, která vám při degustaci zachutnají, si můžete na místě také koupit. Součástí slavností je bohatý kulturní program doplněný gastronomickými lahůdkami všech chutí a vůní. Celá akce je umocněna jedinečným prostředím zámecké konírny státního zámku Valtice. Ubytovat se můžete třeba v nedalekém stylovém hotelu Hraniční zámček.

www.valtice.eu

30.–31. července

Jestli vám země a voda nestačí, vyzkoušejte tandemový padákový kluzák s kvalifikovaným pilotem.

Text **Pavína Zelníčková** Fotografie **archiv**

Adrenalin ve Špindlerově mlýně

Pokud vás letos nezlákala slaná voda a přeplněné pláže a svoji dovolenou se chystáte strávit raději v tuzemsku, zkuste se vypravit do Špindlerova Mlýna. Pro sportovně aktivní návštěvníky jsou tu připraveny výlety na kolech, inlinech, čtyřkolkách a bugnách, projíždky na koních i méně tradiční sjezd na terénních koloběžkách z hřebenu Krkonoš, lezení po horských i cvičných stěnách, slaňování do přehrady Labská. Využít můžete bobovou dráhu, lanové centrum či přemostění. Ještě dlouho po dovolené budete vzpomínat na jízdu na trikku (speciální tříkolové koloběžce) a zážitky z lukostřelby. Klidnější povahy si mohou zachytat ryby v rybníku nebo pstruhové řece, aktivní rodiny s dětmi stráví den raftováním po řece. Nejen v létě je tu k dispozici adrenalinový Adventure park a pro děti dětský lanový prolézací hrad. A jestli vám země a voda nestačí, vyzkoušejte tandemový padákový kluzák s kvalifikovaným pilotem nebo se proleťte v letadle či vrtulníku. www.yellow-point.cz/cz/sportovni-aktivity/na-suchu/

Ranč s golfem i africkým uměním

Velkoryse pojatý areál ranče Malevil v překrásném údolí Lužických hor nabízí snad všechny možnosti vyžití, na které si lze vzpomenout. Obklopen Jezevcím, Zámeckým a Kamenným vrchem s výhledem na dominantní Ještěd či Hvozd zapůsobí na každého návštěvníka jako pohádkové zjevení. Hodláte-li se zdržet déle, Malevil vám nabídne ubytování v hotelové budově, v přílehlých komfortních srubech nebo ve dvou penzionech, zachutná vám ve třech stylových restauracích. Pokud jste přijeli za akcí, plně vás uspokojí nabídka adrenalinového parku, jízda na čtyřkolkách a offroadech, paintball či lukostřelba, ze sportů tenis, badminton, squash, plážový volejbal a čtyři bowlingové dráhy. Pro rodiny s dětmi je tu bazén, dětská zoo a hřiště, rodiče si odpočinou v sauně, při thajské masáži nebo aktivně na hřbetě koně. Delší pobyt ztráknou osmnáctijamkové golfové hřiště. Na ranči také vystupují známé kapely a umělci jako Čechomor, Neřež, Murphy Band, Michal Prokop, Wabi Daněk, Marta Kubišová, Jaroslav Hutka, Ivan Hlas, Vladimír Mišík a další. V celém areálu můžete obdivovat krásu umění černé Afriky – zcela ojedinělou sbírku soch ze Zimbabwe.

www.malevil.cz

Kromě delfínů, lachtanů a žraloků můžete pozorovat i kosatky.

Mořský svět na Azurovém pobřeží

Na Azurovém pobřeží můžete zažít jedinečné vodní dobrodružství. V největším evropském mořském parku Marineland na vás v devíti bazénech (včetně toho největšího v Evropě) čeká přes třicet druhů mořských živočichů. Působivý třicetimetrový žraločí tunel vám umožní pozorovat tři druhy žraloků a vedle lachtanů, delfínů a ledních medvědů můžete spatřit i kosatky. A pokud toužíte pohlédnout nebo třeba políbit delfína či lachtana, i to vám v Marinelandu jako v jediném parku v Evropě umožní. V jeho těsné blízkosti se nachází Aquaplash, nejrozsáhlejší vodní park na Azurovém pobřeží. Třináct tobogánů, bazén s mořskými vlnami a spousta dalších atrakcí, to je zábava pro malé i velké. A od letošního roku se můžete těšit také na žraločí řeku Shark River, kde vás při průjezdu jeskyní čeká překvapující setkání s těmito obávanými zubatými predátory. www.marineland.fr

Pro rodiny s dětmi je na ranči bazén, dětská zoo a hřiště, rodiče si odpočinou v sauně, při thajské masáži nebo aktivně na hřbetě koně.

Pomáháme kultivovat *finanční trh*

Investice jsou v Česku spojeny hlavně s podílovými fondy, v nichž má podle odhadů peníze asi milion a čtvrt domácností. Investují obvykle přes členy Asociace pro kapitálový trh (AKAT), která sdružuje nejvýznamnější správce fondů či majetku, působící na českém trhu. Jde sice, jak říká její výkonná ředitelka **Jana Michalíková**, o profesní sdružení, ale poskytované informace mohou využít i ti, jimž jsou fondy určeny, tedy investorky či investoři.

Text **František Mašek**, www.penize.cz Fotografie **Libor Špaček**

Na českém finančním trhu hraje významnou roli Asociace pro kapitálový trh. Kdy vznikla a jaké je její hlavní poslání?

Asociace pro kapitálový trh (AKAT) vznikla sloučením Asociace fondů a asset managementu ČR (AFAM ČR) s Asociací pro kapitálový trh v lednu 2008. Sdružuje nejvýznamnější správce – investiční společnosti a asset management společnosti (správce majetku), které jsou činné v ČR, i další společnosti působící na kapitálovém trhu, například poradenské a právní firmy nebo RM-SYSTÉM. Hájí zájmy svých členů s důrazem na oblast investičního managementu. Její činnost tak přispívá k transparentnosti kapitálového trhu, k jeho důvěryhodnosti a stabilitě. Prosazuje principy poctivého obchodního styku, ochrany dobrých mravů a pomáhá tak posílit důvěru v kapitálový trh a členy Asociace.

Jde tedy o profesní organizaci. Na co se zaměřuje?

Její základním cílem je rozvoj kolektivního investování v ČR. V rámci připomínkových řízení ČNB a Ministerstva financí ČR se AKAT aktivně podílí na přípravě nové legislativy, která se týká kolektivního investování i kapitálového trhu. Velkou roli hrají samoregulační předpisy, jimiž se naši členové dobrovolně řídí, čímž pomáhají kultivovat kapitálový trh. Velký význam má také komunikace – pořádáme konference věnované aktuálním otázkám trhu, jichž se může kromě manažerů zúčastnit i veřejnost. AKAT také aktivně působí v Evropské asociaci fondů a asset managementu (EFAMA). Jde hlavně o spolupráci při přípravě nové evropské legislativy, ale i samoregulačních aktivit nebo informací o kolektivním investování veřejnosti.

Jak můžete pomoci investorům?

Poskytujeme pravidelný informační servis o fondech a asset managementu v ČR. Některé z těchto

informací publikují i celostátní deníky a jiná média. Zveřejňujeme jak informace týkající se přímo investování, tak dokumenty závazné pro naše členy, jejichž prostřednictvím se snažíme kultivovat český kapitálový trh (například Etický kodex AKAT). AKAT samozřejmě řeší i různé stížnosti. Tyto podněty – jde většinou o porušování samoregulačních či etických principů v oblasti kapitálového trhu našimi členy – šetří Etický výbor AKAT.

Co přesně tedy najdeme na webu AKAT?

Základní informace o asociaci a jejích členech, základní právní předpisy, které se týkají kapitálového trhu, a také řadu informací pro investory. Patří k nim aktuální denní, ale i týdenní hodnoty podílových listů, souhrnná data o vývoji kolektivního investování, tedy o prodaných a zpětně odkoupených podílových listech fondů. Pravidelně také zveřejňujeme měsíční, čtvrtletní a roční statistiky o výsledcích fondů a správců majetku (asset manažerů).

Chystají se nyní nějaké legislativní změny, které se mohou dotknout fungování účastníků trhu? Jak se případné úpravy mohou dotknout členů AKAT, popřípadě klientů investičních společností a asset manažerů?

Z hlediska nové legislativy se nacházíme v docela bouřlivé době. Do českého právního řádu se implementuje evropská směrnice UCITS IV, což je jedna z nejdůležitějších změn v legislativě týkající se kolektivního investování za poslední dobu. Zahrnuje úpravu master a feeder fondů,* přeshraničních fúzí standardních fondů, uveřejňování klíčových informací pro investory nebo evropského pasu investičních společností. AKAT se aktivně podílí v rámci EFAMA na přípravě této evropské směrnice. Nyní aktivně spolupracuje s Ministerstvem financí ČR na její implementaci. Dále se na Evropské úrovni připravuje revize směrnice MiFID, která může mít

rovněž zásadní vliv na fungování českého kapitálového trhu. Nelze opomenout evropskou aktivitu v oblasti regulace speciálních (non-UCITS) fondů, kvůli níž jsme opět v úzkém kontaktu s Ministerstvem financí ČR i s EFAMA.

V posledních dvou letech dochází ke sblížení se Slovenskou asociáciou správcovských společností, která vyústila v uspořádání první společné odborné konference na konci května. Liší se nějak zásadně český a slovenský „investiční trh“, respektive poslání a pojetí obou profesních organizací?

Český a slovenský investiční trh mají hodně společného, je zde ale i několik významných rozdílů. Jde zejména o členství Slovenska v eurozóně, podíl investic v zahraničních a domácích fondech (v ČR je tento poměr téměř vyrovnaný, na Slovensku je posunutý ve prospěch domácích fondů), ale i o regulační rámec. V ČR máme zajímavou úpravu investování prostřednictvím speciálních fondů kvalifikovaných investorů, jakou Slováci nedisponují. Právě proto jsme s naším slovenským partnerem připravili konferenci v Bratislavě, která proběhla 26. května pod záštitou ČNB a Národní banky Slovenska a poskytla prostor k navázání ještě bližší spolupráce i možnost podělit se o praktické informace a vzájemně se inspirovat.

Zajímáte se vy sama o investování?

Jistě, zajímám. Pravidelně sleduji ekonomické přehledy i pohyby na burze, ale, jak se říká, kovářova kobyla chodí bosa. Já jsem si dosud kvůli vytížení nenašla čas zajít k některému z našich členů a investovat své peníze (čehož jsem, hlavně v poslední době, několikrát litovala). Mé investice se tak zatím zaměřují jen na vzdělání a na spoření na bydlení.

* Feeder fond vkládá peníze do master fondu, který je investuje na finančním trhu.

DUM M D M M O D Y

Václavské náměstí 58
Praha 1
www.d-mody.cz

LUISA CERANO®
women

BRAX
FEEL GOOD

TRUSSARDI
JEANS

Laurèl

elena miro®

AIRFIELD
collection

MARC AUREL

[[Wolford]]

MILESTONE®

CHRIST
German Leather Fashion since 1954

NC
NICE CONNECTION®

Giorgia.p

PATRO

4

V ŽIVOTĚ JDE O VÍC NEŽ O VOLVO. C70 JE KUPÉ S PEVNOU STŘECHOU I OTEVŘENÝ KABRIOLET. POŘIĎTE SI OBOJÍ S VOLVEM C70 A UŽIJTE SI I JEHO OSTATNÍ ÚŽASNÉ VLASTNOSTI. A PROTO HO ŘÍDÍTE.

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 6,0–9,6 l/100 km, 158–229 g/km.

VOLVO C70

Volvo. for life

A. CHAROUZ SPOL. S R.O.
PODĚBRADSKÁ 541/29, PRAHA 9
TEL.: +420 284 814 440
E-MAIL: PRODEJ@CITY.CHAROUZ.CZ
SERVIS@CITY.CHAROUZ.CZ

TÁBORSKÁ 400/28
360 04, KARLOVY VARY
TEL.: +420 353 169 152
E-MAIL: OFFICE@KV.CHAROUZ.CZ

WWW.CITY.CHAROUZ.CZ
WWW.KV.CHAROUZ.CZ